

HUQUQ

32

(295)

YURIDIK GAZETA

Avgust

D.	4	11	18	25	
S.	5	12	19	26	
Ch.	6	13	20	27	
P.	7	14	21	28	
J.	1	8	15	22	29
Sh.	2	9	16	23	30
Y.	3	10	17	24	31

2003

Gazeta 1997-yil 27-avgustdan chiqqan boshlagan.

WWW. HUQUQ. UZ. E-mail: info@huquq.uz

BAG'RIKENGLIK

Ўзбекистон мустақилликка эришгач, мамлакатимизда улкан ўзгаришлар рўй берди, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилувчи миллий қонунчилигимизга асос солинди. Том маънода айтганда, бозор иқтисодиётига асосланган эркин фуқаролик жамиятининг ҳуқуқий асослари яратилди. Барча соҳаларда, жумладан, суд-ҳуқуқ соҳасида ҳам ислохотлар изчиллик билан амалга оширилмоқда. Бу эса ўз навбатида тергов ва суд жараёнида қонунийлик, демократия, инсон-парварлик каби принципларни янада мустаҳкамлаш, қонун устуворлигини таъминлашда ўз самарасини берапти.

Шахс эркинлиги ва ҳуқуқларини, бутун жамият ва давлат манфаатларини самарали ҳимоя қилишни кафолатловчи қонунларнинг қабул қилиниши, бир томондан фуқароларнинг бу қонунларни ҳурмат этиши ва уларга амал қилиши шарти бўлса, бошқа томондан, мамлакатимизнинг изчил демократик тараққиёти гаровидир.

Президент Ислам Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси иккинчи қақриқ Олий Мажлисининг олтинчи сессиясидаги нутқидан

АДОЛАТЛИ ЖАМИЯТ АСОСИ

АЙНИҚСА, 2001 йилнинг 29 августда «Жиноий жазоларнинг либераллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг Жиноят, Жиноят-процессуал кодекслари ҳамда Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ўзгаришлар ва қўшимчалар киритиш ҳақида»-ги қонуннинг қабул қилиниши жамият онгидаги «жиноятчини шафқатсиз жазолаш керак» деган эски қарашларни парчалаб ташлади.

Мазкур қонун лойиҳаси Президентимиз Ислам Каримовнинг ташаббуси билан Олий Мажлис муҳокамага киритилганлиги ва у бугунги кунда давлатимизнинг жиноий жазо амалиётини тубдан ўзгартириб юборганини таъкидлаш лозим.

Энг аввало, Жиноят кодексидagi жиноятларни таснифлаш мезонлари ўзгарди. Жиноят кодексидagi 87 жиноят таркиби бўйича санкциялар бирмунча енгилаштирилди, уларнинг 26 тасидан қамқоқ ёки озодликдан маҳрум қилиш тариқасидagi жазо чоралари чиқариб ташланди.

Ярашув тўғрисидаги институтнинг тобора кенг қўлланилаётгани ҳам демократик жараённинг бир кўринишидир. Масалан, илгари турмушдаги қелишмовчиликлар, қариндош-уруғлар ўртасидagi жанжаллар туфайли ҳам одамлар жиноий жавобгарликка тортилган бўлса, қонун амалга киритилиши билан ЖКдаги 26 та моддада назарда тутилган жиноят бўйича шахслар жавобгарликдан озод қилиниб, уларга нисбатан ярашув институтини қўллаш имконияти яратилди.

Мамлакат бўйича 2001 йили 1052 нафар айбланувчи жабрланувчилар билан ярашганлиги сабабли жавобгарликдан озод қилинган. 2002 йилда 8778 нафар, 2003 йилнинг 1-ярмида эса 3382 нафар шахсга ушбу институт қўлланган.

Мазкур институтни жорий қилишда асосан қонунда кўрсатиб ўтилган тартибдаги жиноят ишларини кўриш услубини соддалаштириш, шунингдек, жамоатчиликнинг одил судловга қўмаклашуви каби ҳолатлар кўзда тутилади.

Содда қилиб айтганда аввалги қонунчилик бўйича айбланувчи билан жабрланувчи ярашса ҳам шахс судланган деган тамғани олиб юрар эди. Энди бундан тамға бутунлай олиб ташланди.

(Давоми 3-бетда).

Серқуёш юрт неъматлари

Ушбу сонда

«ПАП-ФЕН»

МАҲСУЛОТИ – ХОРИЖГА

Мустақиллик йилларида туманда са-
ноат янада ривожланди. Айниқса хо-
рижий давлатлар билан ҳамкорликда
қўшма корхоналар қуришга
катта аҳамият берилди.
Шундай корхоналардан
бири «Поп-Фен» ўзбек-турк
қўшма корхонасидир.

4-бет

ОФУ

БАНДАЛАРИ

Шухрат ўсти билан қуюқ хайр-
лашар экан, ҳаёлига келган
фикрдан ўзи ҳам хурсанд
бўлиб кетди. Бир ўқ билан
икки қуён...

6-бет

«АВТОВАЗ»

АТРОФИДАГИ ЖИНОЯТЛАР

Маълум бўлишича, рузлявчи-
лар томонидан биринчи бўлиб
ўқ узган киши Опасний экан.
Жаҳли бурнининг учиди тура-
диган бу каллакесар ўзини
бошқара олмай тепкинни
босиб юборган.

7-бет

QUTLOV

АЙЁМИНГИЗ МУБОРАК!

Ҳурматли Маглюма Мингачева Зокирова!

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси жа-
моаси ва Фахрийларни қўллаб-қувватлаш жамоатчи-
лик маркази номидан Сизни табарруқ 80 ёшингиз
билан самимий қўтлаймиз.

Сизни прокуратура органларидаги 30 йилдан ор-
тик фаолиятингиз давомида Термиз шаҳар прокуро-
рининг ёрдамчиси, Сурхондарё вилоят прокурату-
раси катта ёрдамчиси, Тошкент шаҳар прокуратураси
маҳкамасида бошқара прокурори ва катта прокуро-
ри лавозимларида хизмат қилиб, шарафли меҳнат
йўлини босиб ўтган ҳуқуқшунос сифатида яхши била-
миз ва қадрлаймиз.

Қатор давлат мукофотлари ва «Ўзбекистон Рес-
публикаси прокуратурасининг фахрий ходими» ниш-
онига сазовор бўлганлигингиз ана шу меҳнатларингиз-
га берилган муносиб баҳоидир.

Иккинчи жаҳон уруши вақтида фронт ортида қил-

ган хизматларингиз учун ҳам дав-
лат мукофоти билан тақдирлан-
гансиз.

Республикамизда қонунийликни мустаҳкамлаш, жи-
ноятчиликка қарши курашиш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва
манфаатларини ҳимоя қилиш ва ёшларни тарбиялаш-
даги меҳнатларингиз ҳар доим эътироф этиб келин-
ган.

Сиз бундан кейин ҳам юртимизда ҳуқуқ-тартибот-
ни мустаҳкамлаш ва ёшларни ватанпарварлик руҳида
тарбиялаш ишига ўз ҳиссангизни қўшаверасиз деган
умиддамиз. Сизга мустаҳкам соғлиқ, бахт-саодат,
оилавий тотувлик, эзгу ниятларингизга эришишда
муваффақият тилаймиз.

Табарруқ 80 ёшингиз муборак бўлсин!

Ўзбекистон Республикаси
Бош прокуратураси раҳбарияти,
Фахрийларни қўллаб-қувватлаш жамоатчилик маркази

Чоршанбадан Чоршанбагача

6 август

Россия Федерацияси Президенти Владимир Путин амалий ташриф билан Ўзе-
бекистонда бўлди. Самарқанд аэропортида олий мартабали меҳмонни Президент
Ислам Каримов кутиб олди.

Шаҳардаги қароргоҳда президентлар ўртасида бўлиб ўтган яккама-якка суҳбат
чоғида икки мамлакат ўртасидаги муносабатларнинг бугунги аҳволи муҳокама
қилинди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Электр ва иссиқлик энер-
гияси учун ҳисоб-китоб қилиш интизомини қучайтириш чора-тадбирлари тўғри-
сида»-ги қарори матбуотда эълон қилинди.

7 август

Ўзбекистон ғаллакорларига давлатимиз раҳбари Ислам Каримов табрик йўлла-
ди.

8 август

Пойтахтимиздаги «Туркистон» саройида қурувчиларнинг аъъанавий касб байра-
ми нишонланди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши
академиясида Конрад Аденауэр фонди ташаббуси билан «Сийсий таълим тизи-
мида интернет тармоғидан фойдаланиш» мавзусида давра суҳбати ўтказилди.

Қўқўшпир туман прокуратураси ўсиб келаётган ёш авлод шуғурида ҳуқуқий маданиятни шакллантириш мақсадида бир қатор тадбирларни амалга ошириб келмоқда. Айниқса, қишлоқ жойларида ёшларнинг буш вақтини мазмунли ўтказиш мақсадида доллар мавзуларида семинар-машғулотлар ташкил қилинмоқда. Суратда: туман прокурори Р.Каримов бир гуруҳ ёшлар билан суҳбат ўтказмоқда.

«HUUQUQ» BONG URADI

ПАХТА ПУЛИНИ ҚАЧОН ТЎЛАЙСИЗ?

Ўтган йили Термиз хизмат кўрсатиш коллежи талабаларидан 400 нафари пахта йғим-теримида иштирок этди. Ролпа-роса икки ой Шеробод туманидаги «Бўстон» ширкат ҳўжалиги далаларида меҳнат қилишди.

Мавсум бошида уларга терган пахтагиларга яраша ҳақ тўлаб берилган. Бирок мутасадди амалдорлар кейинчалик «айниқсан». 10 октябрдан сўнг бир сўм ҳам пахта пули берилмаган. Виллот ҳўқимлиги қасб-хўнар таълими бошқармаси тақдим этган маълумотномада қайд этилишича, ҳўзир ҳам мазкур ҳўжалиқнинг коллеж талабаларидан 2 млн. 500 минг сўм қарзи бор.

Ҳўжалиқ раҳбарлари шу тариқа иш ҳақидан муддати ўтган қардорликка йўл қўйишган. Ажабланили томони шундаки, бундай ачинарли ҳолат билан коллеж пахта штаби бошлиғи (ўқув-ишлаб чиқариш ишлари бўйича директор муовини) Ш.Чоршаъбиев ва пахта штаби таъминотчиси Х.Сафаровлар ҳам муроаса қилиб келмоқда. Улар қарзни ундириш борасида ўзларига боғлиқ чораларни қўришмаган. Қонунда белгиланган тартибда ҳўжалиқ судига даъво аризаси қиритишни-ку қўйинг, ҳатто бошқа жойларга ҳам мурожаат қилишмаган. Бўнинг ўрнига қўнчилик талабаларни оватқ пулидан қардор қилиб қўйишган. Бундай қарз қай йўсинда пайдо бўлган — бунини уларнинг ўзидан бошқа ҳеч ким билмайди.

Агар бундай ҳолат битта-иккита коллежда юзга келган бўлсайди, балки бу ҳақда ёзишга ҳожат қолмасди. Афсуски, виллотдаги бошқа айрим ўқув даргоҳларида ҳам худди шу аҳвол. Талабаларнинг пахта пули қаёққа кетди? Бўнга ажратилган маблағ қандай мақсадда сарфланган? Қандай қилиб талабалар қардор бўлиб қолишган? Уйлаймизки, тегишли идоралар бу саволларга аниқлик қиритади.

Қўрбон ЖўРАНАЗАРОВ,
«HUUQUQ» муҳбири

NUQTAI NAZAR

ҲАМКОРЛИҚДА ГАП КЎП

Ҳадемай ҳалқимиз мустақилликнинг 12 йиллигини нишонлайди. Ўтган йиллар мо-байида мамлакатимизда кўп ишлар қилди. Хусусан, суд-ҳўқуқ соҳасида ҳам иш-хотлар амалга оширилмоқда. Ислохотлар-нинг ҳалқ онгига етиб боришида ОАВнинг хизмати беқийс.

Республика Бош прокуратураси соҳага ошқоралиқ бериш борасида катта ишлар-ни қилапти. Ҳар бир прокурорнинг иш столида ҳўқуқий адабиётлар билан бирга «Qonun himoyasida» журнали ва «HUUQUQ» газетаси турибди. Бу нашрлар биз учун дастуриламал бўлиб хизмат қилмоқда.

Собик тузум даврида бирон туман суди ёки прокурори марказий матбуотда мақо-ла эълон қилмоқчи бўлса, минг чигиридан ўтказиларди. Энди эса қамчиликлар юза-сидан очик-ойдин қилиш қилиш мумкин.

Қўнчилигимиз ҳақ гапни матбуотда ай-тишга андиша қиламиз, кимгадир оғир ботмасмикин деган ўйга борамиз.

Яқинда Мирзачўл туманидаги «Қодир-«Хорпуштак», «Баҳмал-2» фермер ҳўжали-ғи раҳбарлари туман «Иржар» пахта тоза-лаш заводи ўтган йили топширилган пахта учун пул тўламаётгани ҳақида бизга муро-жаат этишди. Бу ҳақда республика газе-тасида катта чиқиш қилдим. Фермерларнинг аризалари ижобий ҳал этилди.

Бўғунги ҳаёт прокурорлардан нафақат қўнлар ижросини назорат қилиш, балки уларнинг тарбиятчи бўлишни ҳам та-лаб қилапти. Яқинда «HUUQUQ» газетасида Республика Бош прокурори Р.Қодиров-нинг «Адолат ва қўнчилик йўлида» мақо-ласи чоп этилди. Унда мамлакатимиздаги ҳўқуқий муҳофаза қилувчи идораларнинг фаолияти ҳамда жазо тизимини либерал-лаштиришга доир қўнларнинг ҳаётига таъбиқ этилиши таҳлил қилинган. Энг асо-сийси, суд-ҳўқуқ тизимидagi қамчиликлар рўй-рўст айтилган. Биз ушбу мақоладан келиб чиқадиган вазифалар доирасида фаолиятимизни таҳлил этиб, қамчилик-ларни бартараф этиш чораларини қўра-ял-миз.

Саидмурод ШЕРНАЗАРОВ,
Мирзачўл тумани прокурори

NAZORAT

Байрамлар кўп. Одатда маош олинган кўн ҳам барча оилада байрамдек бўлади. Қўнчилиқдадек бозор-ўчар, керакли на-рсалар харид қилинади. Шу кўн болалар қарашаси-ю, аёллар машамашасига чек қўйилмайди.

Айрим қорхоналарда маошлар ишчи-ларга ўз вақтида тўланмаётгани сир эмас. Бир оиладан икки киши — эр-хотин битта ишхонада ишласа, бундай рўзгорнинг таш-вишларини ўйлаб қўринг. Агар улар кўп болали бўлса-чи? Ахир ҳар кўн қозон қайнатишининг ўзи бўладими? Шундай ҳолатларга чек қўйиш мақсадида Ҳўж-ду-

YO ALHAZAR

Бунақаси ҳали бўлмаган эди. Муқаддас қадамжони оёқ ости қилиш... Дўнени фашизм асоратидан асраб қолиш учун жангу жадалларда шахид кетганларнинг хотираси абадийлаштирилган китобнинг мис варақларини Хотира майдонидан ўғирлаб кетиб, пуллаб юбориш... Марҳумлар руҳини қакшатишга одамийлик-дан асар ҳам бўлмаган жоҳилларгина жазм этиши мумкин! Айнан шунинг учун ушбу жиноят жамоатчилиқни ларзага солди. Шум хабар кўз очиб-юмгўнча бутун шахарга, виллотга тарқалди. Қўнчилик, айниқса уруш заҳматларини унутмаган, жароҳатлар қалбиди-да қолдирган кексалар бу иш қандай яқунланишини қуттишлар-ни табиий ҳол эди. Бунини яхши англаган Фаргона шахар ИИБ ҳодимлари кеча-кўнўд тиним билмадилар ва орадан бир ой ўтмасдан, 2003 йил март ойининг бошларида жиноятда гумонланган шахсларни ҳибсга олишди.

LAVHA

Инсоннинг умрини оқар дарёга қийс қилишади. Дарё йўлидаги чўли биёбонларни бўстонга айлантиргани сингари яхши инсон ҳам умри давомида одамларга меҳр қўрсади, бағрикенглик қилади. Яқинда 50 ёшга тўлган Эллиқалъа тумани прокурори Давлатёр оға бўғун кечган умрини сарҳисоб қилмоқда.

Ҳўқуқшунос сифатида ҳалқимизга қанчалик нафим теги? Умрим давомида нималарга эришдим, нималарни бой бердим? Ярим аср яшаб қўйган инсон ўзига ана шу саволларни бериши табиий.

ЎЗИМИЗНИНГ ДАВЛАТЁР ОҒА

Колхозчи оиласида туғилиб, суяғи да-лада қотган Давлатёр мактабни битиргач, меҳнат фаолиятини Амударё туманидаги «Туркманистон» ширкат ҳўжалигида оддий ишчилардан бошлади. Сўнг ҳарбий хиз-матни Шимолий муз океани флотидида ў-тади. Оддий қишлоқ йигитини ҳарбий хизмат ҳар жиҳатдан чинқиртирди. Хизматдан сўнг 1974 йили ТошДўнинг ҳўқуқшунослик фа-культетига ҳўжжат топширди.

— Ният ҳолис экан, омад қулиб боқди, — дейди Давлатёр оға. — Талаба бўлдим. Вақтни қарангки, студентлик йиллари ҳам ортда қолди.

Давлатёр оға 1979 йили йўланма би-лан Қўнғирот шахар прокуратурасига ишга жўнатилиди. Тиршқоқ, меҳнатсевар йигит билими ва ҳаракатчанлиги билан тезда жамоанинг тилига тушди. Унинг ўзбек, рус, қозоқ, қоракўлқ, туркман тилларини яхши билиши кўп келди.

— Собик Иттифок даври қизик эди, — дея эслайди Давлатёр оға қулиб. — Қўн-тил-мағанида ўзим хизматни ўтаган ҳарбий қис-ма-рота командирининг сиёсий ишлар бўйи-ча ўринбосарлиғига жўнатишди. Яна икки йил шимол тумонларда бўлиб қайтдим.

Қоракўлқ туманига қайтган Давлатёр оға 31 йил Нукус туман прокуратурасида ёрдамчи, терговчи бўлиб ишлади. Қўн сайи-ни тажриба орттириб борди. Берилган топшириқларни чин қилган бажарди. Ай-ниқса, терговчилик қилган кезлари жиноят ишларини охирига етказмагўнча тўнни тўнга улаб ишлади.

Қоракўлқ туманига қайтган Давлатёр оға 31 йил Нукус туман прокуратурасида ёрдамчи, терговчи бўлиб ишлади. Қўн сайи-ни тажриба орттириб борди. Берилган топшириқларни чин қилган бажарди. Ай-ниқса, терговчилик қилган кезлари жиноят ишларини охирига етказмагўнча тўнни тўнга улаб ишлади.

МАОШ ОЛИНГАН КҮН...

Вон туман прокуратураси қорхона ва таш-килотларда иш ҳақи тўлианишининг аҳоли юзасидан мунтазам текшириш ўтказаяпти. Жўрий йилнинг 1 майгача қорхоналарнинг ҳодимлардан иш ҳақи бўйича қарзи 354.783.000 сўмни ташкил этган.

Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 19 мартдаги «Иш ҳақининг ўз вақтида тўлани-шига доир қўнчиқча чора-тадбирлар тўғри-сида» қарори талабларини бажариш ло-зиқлиги ҳақида 17 та ширкат ҳўжалиғи бош-қаруви раислари оғохлантирилди.

Масалан, С.Айнинг номли ширкат ҳўжа-лиғи Работойим қишлоғида яшовчи Н.Нар-

зеванинг аризасига биноан ҳўжалиқнинг 57.967 сўм нафақа пулини ўз вақтида тўла-маганилиги аниқланиб, масала ижобий ҳал этилди. Меҳнат тўғрисидаги қўнларга ҳилоф иш туттанлиги учун ҳўжалиқ бош ҳисобчиси Ф.Қаҳороевга нисбатан ҳўқуқбу-зарликка доир иш қўзғатилди. Шундай қам-чиликка йўл қўйган «5-қўнча меҳанизация-лашган колонна» АЖ, «Қўкча» автомобиль йўлларидан фойдаланиш бошқармаси, «Ҳўждўн» йўл қурилиш ва таъмирлаш АЖ раҳбарлиғига нисбатан ҳам ҳўқуқбузар-ликка оид иш қўзғатилди.

«Зарафшон» ширкат ҳўжалиғидаги

ки уриниши пўнча чиққан Ҳўлом фикридан қайтмади. Орадан салкам бир ой ўтиб, энди уч нафар ошнасини мўмай пул ишлаб олишга даъват қилди. Янги ширклар ҳам «таҳрибали» эди. 19 яшар Мансур икки йил аввал ҳам ўғирлик қилган, амнистия мўносабати билан афв этилган эди. 17

яшар Шавкат Норбоев эса ўғирликка қўл урди, иш судга оширилган, қафилликка олиниб, очикда юрди. Ҳўломнинг назар-ида учаласи ҳам тилига маҳкам, бирон гап бўлса, айбни уларга тўнкаб, суддан қуруқ чиқадигандай эди.

Қўнчиллик, босқинчилик тўғрисидаги видеофильмлар тасвирлида тарбия топан, миллий қадриятларимизни тин олмайдиган турт оғанин учун Хотира китоби варақ-лари оддий металл парчаси эди ҳолос. Тўнги барда юзта-юзтадан отиб олиб, шерга айланган йигитлар бу гал қорувол уйқўга кетишини пойладилар. Тўнги соат биларда у ухлаб қолганидан фойдала-ниб, битта китобнинг 20 та мис варағини бўшатиб олишди. Беш юз қадам наридаги анҳор бўйига ташиб бориб, «Москвич» маркази қирақаш машинани тўхтатишди.

ласини ўқиб чиқдим. Бор ҳақиқат ёзилган. Ёш авлод эркин оруз қилган не-не миллат фидойилари бу йўлда қўрбон бўлганини билиши лозим.

Давлатёр оғанинг кабинетидан чиқа-ётганида мис гуруҳ одамлар у кишини кўтиб турган экан. Узимча шикоятчилар бўлса керак, деб ўйлагандим. Улардан бири ўзини Аҳмадхон Сафоев деб таништирди.

— Давлатёр оға, сизга минг раҳмат, нафақамни олдим, — деди у.

Қўп ўтмай прокурорнинг хонасига «Ал-Хоразмий» ширкат ҳўжали-ғидан Одамбой Юсупов кириб чиқди. Улар прокурорга миннатдорчи-лик билдириш учун анча йўл босиб келишибди.

— Давлатёр оға умридан барака топ-син. Қандай ёрдам сўраб келсан, оғрин-май муаммоларимизни ҳал қилиб беради, — дейди «Сорийб» ширкат ҳўжалиғидан келган Рашид Раҳмонов.

— Давлатёр туманимизда иш бошла-гандан бўён жиноятчиликнинг қўнгина тур-лари қамайди. Айниқса, шикоятбозликка чек қўйилди. У муаммони туманининг ўзида ҳал қилишга ҳаракат қилади, — дейди Эл-лиқалъа тумани ҳўқим, Олий Маҳлис депутаты Нейматулла Худойбергенов. — Энг асосийси, у одамлар қалбига йўл топ-ди. Прокурор учун бундан катта эътироф йўқ.

Давлатёр Худойбергенов Дилором опа билан 5 фарзанди воғга етказаяпти. Эл-лиқалъаликлар уни «Ўзимизнинг Давла-тёр оға» дейишади. Қўлғу 50 ёшини ни-шонлаётган оғанинг келгуси ишларида омад тилаймиз.

Нуриддин ОКНАЗАРОВ,
«HUUQUQ» муҳбири

аҳвол ҳам анча эътибор талаб. Прокурату-ра аралашуви билан 142 нафар ҳодимнинг иш ҳақидан 1.962.691 сўм миқдоридagi муддати ўтган қардорлик бартараф этил-ди. Аммо Ибн Сино, С.Жабборов номли, «Ўзбекистон» ширкат ҳўжалиғидаги аҳвол ҳанўз ачинарлидир.

«Ҳўждўнчилик» очик турдаги АЖнинг 56 нафар ҳодимига вақтида тўланмаган 5.657.569 сўм иш ҳақини ундириб бериш тўғрисида фўқаролик ишлари бўйича ту-ман судига даъво аризаси қиритилди. Зеро, қўнлар ҳўмонор бўлган жойда адо-лат устувор бўлади.

Эркин СУЛТОНОВ,
Ҳўждўн тумани прокурори

Варақларни юклаб, «Ватан» кўчасига йўл олишди.

Ўттиз икки ёшли Шерзод Қамбаров оқ-қоранган тангдан одам бўлса-да, бирок унинг сингилгани ҳам пул эди. Тур армияда кириб келган танишлари тақлиф қилаётган, гўё Қувасов цемент заводидан олинган ме-талл булақларидан тенг баробар қолади-ган фойдани ўйлаб, шўбха-гумонларини йиғиштириб қўйди. Уларга 58 минг сўмни санаб берди.

Гарчи эрталаб хотини бу варақлар Хо-тира майдонидан олинганини айтган, май-донга бориб, бунини ўзи текшириб қўрган бўлса-да, ўғирлик ҳақида ИИБга хабар бериб, виждонини поклаб олишдан кўра, харидор топиб, фойдасига пуллаб юбо-рини афзал билди. Айнан шундай тўбан шахслар ўзгаларнинг жинояти учун ҳам шарт-шароит яратадилар. Жиноят ишлари бўйича Фаргона шахар суди қабиҳ жиноят-ни содир этган Ф.Мулложаев, А.Шагазов, М.Шеробоев, Ш.Норбоевлар қатори Ш.Қамбаров ва хизмат вазифасини адо этмаган қорувол И.Аҳмедова тегишли жазо тайинлади.

Ўтмишга отилган тош келақаддан хар-санг бўлиб қайтади дейди дошнамандлар. Иккинчи ҳажат урушида шахид кетган ас-карларнинг хотирасини муқаддас билиб, авлоддан-авлодга сингирдириб бориш бун-дай офат тақорланмаслигининг муҳим шартларидандир. Мактаблар ва оиладаги тарбиянинг бу муҳим жиҳатида эътиборни янада қўнатиришимиз лозим.

Каримжон НИЗОМОВ,
Фаргона шахар прокурорининг
катта ёрдамчиси

ТУБАНЛИК

АДОЛАТЛИ ЖАМОИЯТ АСОСИ

(Давоми. Бошланғичи 1-бетда).

Айни пайтда жазолари либераллаштириш тўғрисида қабул қилинган ва моҳиятан инсонпарварлик тамойилларига асосланган қонунларни пала-партиш, асоссиз равишда қўллаш ушбу қонунларнинг оёғига путур етказишни, фуқаролар ўртасида норозиликни вужудга келтиришини ҳам назардан қочирмаслик керак.

Мисол учун А.Алимулов илгари ЖКнинг 105-моддаси 1-қисми билан судланиб, амнистия акти асосида жазони ўташдан озод этилган бўлиб, қонун талаблари бўйича унга нисбатан ярашув институтини қўллаш мумкин эмас эди.

Республика Бош прокуратурасининг назорат протести асосида ушбу қонунбузилиш ҳолати бартараф этилиб, жазо муқаррарлиги таъминланди.

Шу билан бирга, айрим ҳолларда судлар томонидан тарафлар ярашувини олинмаётган, айблов ҳукмини чиқарилишига йўл қўйилган.

Масалан, жиноят ишлари бўйича Когон шаҳар судининг ҳукмига кўра А.Аредаков ЖКнинг 109-моддаси 2-қисми билан айбдор деб топилиб, 1 йилга ахлоқ тузатиш ишига жалб этилган ва ЖКнинг 72-моддаси қўлланилиб, шартли ҳукм қилинган. Иш судда кўрилатганда тарафлар ярашганликлари ҳақида ариза билан мурожаат этган бўлсалар-да, суд ЖКнинг 66-моддаси талабларини бузган ҳолда ишни ҳаракатдан тугатиш ўрнига айблов ҳукми чиқарган. Шундай ҳолат жиноят ишлари бўйича Шофиркон туман судининг 3.Гелдиевага нисбатан чиқарган ҳукмида ҳам учрайди.

Тарафларнинг ярашганлиги тўғрисидаги аризаларига биноан ҳар иккала жиноят иши бўйича Бухоро вилоят прокурорининг кассация ва назорат тартибидagi протестлари жиноят ишлари бўйича вилоят судининг судлов ҳайъати ва раёсатида қўрилиб, жиноят ишлари ЖКнинг 66-моддаси асосида ҳаракатдан тугатилган.

Шуни таъкидлаш жоизки, мазкур қонунни амалга киритилиши нафақат юқоридаги каби ҳолатларга ўз ижобий таъсирини кўрсатибгина қолмай, балки суд жараёнида ҳам қонунийлик, демократизм, инсонпарварлик каби принципларни янада мустаҳкамлашда, қонун устиворлигини таъминлашда ўз самарасини бериш билан бирга, прокурорларнинг протестлари асосида фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини суд йўли билан самарали ҳимоя қилиниши, судларнинг апелляция, кассация ва назорат босқичларида ишларни қайта кўриш жараёнида ҳам таъминланмоқда.

Натижада, судлар томонидан судланувчиларга нисбатан жазо тайинлаш амалиёти тубдан ўзгариб, 2001 йилда судланувчилардан 49,2 фоизига озодликдан маҳрум қилиш жазоси тайинланган бўлса, 2002 йилга келиб судланган шахсларнинг 37,6 фоизига, 2003 йилнинг биринчи ярмида эса судланган шахсларнинг 36,5 фоизига шундай жазо чораси қўлланилди.

Юқорида зикр этилган қонун талабларига кўра, жорий йилнинг ўтган 6 ойи мобайнида прокурорларнинг апелляция протестлари асосида 859 нафар, кассация протестлари асосида 194 нафар, назорат протестлари асосида эса 57 нафар маҳкумларнинг жазолари энгиллаштирилди.

Шундай бўлса-да, судлар томонидан жазо тайинлаш амалиёти бarcha вилоятларда ҳам бир хилда деб бўлмайди.

Жумладан, судланувчиларга нисбатан озодликдан маҳрум этиш жазоси Сирдарё, Бухоро, Наманган, Хоразм, Жиззах, Навоий, Қашқадарё, Фарғона ва Андижон вилоятларида 26,9 - 34,7 фоизгача тайинлангани ҳолда, бу кўрсаткич Тошкент шаҳри ва Сурхондарё вилоятида 38,1, Қорақалпоғистон Республикасида 43,9, Тошкент ва Самарқанд вилоятларида 44,5 фоизни ташкил этган.

Қамқоқ олиш тарзидаги эҳтиёт чораларини танлашда ҳамон камчилар мавжуд.

Хусусан, 2003 йилнинг 1-ярмида дастлабки тергов даврида ҳибсга олинган шахслардан 1154 нафари судлар томонидан шартли ёки озодликдан маҳрум этиш билан боғлиқ бўлмаган жазо тайинланиши муносабати билан қамқокдан озод қилинган.

Мисол учун, Ангор тумани прокурори А.Қўзимуродов ижтимоий хавфи катта бўлмаган жиноятни (ЖКнинг 277-моддаси 2-қисми) содир этган А.Алланазаровни қамқоққа олиш ҳақида санкция берган бўлса, туман суди томонидан унга озодликдан маҳрум қилиш билан боғлиқ бўлмаган жазо тайинланиши муносабати билан у қамқокдан бўшатилган.

МДХга аъзо давлатлардаги Жиноят ва Жиноят-процессуал қонунчилигини ўрганиш шуни кўрсатдики, бу борада Ўзбекистон ўзига хос бўлган йўлни танлаб, қатор ислоҳий янгилликлар жорий этиб, кўп йўналишлар бўйича инсон ҳуқуқларини таъминлаш юзасидан пешқадамлар сафидан ўрин эгаллади.

Россия, Украина, Молдова ва бошқа давлатларда жиноятлар оқибатида етказилган зарарни қоплатиши масаласига ҳақиқ етарли эътибор қаратилгани йўқ.

Жиноят содир этган шахсларга нисбатан қамқок тарзидаги эҳтиёт чорасини қўлланилиши даражаси ҳам уларда юқорирак. Ушбу давлатларда дастлабки тергов ҳали ҳам 1,5 йил муддатга олиб борилиши мумкин.

Судларда жиноят ишларини кўриб чиқиш муддати 2 ой қилиб белгиланганлиги ҳам республикамизнинг бу борадаги дадил қадамларидан биридир. Бу ўз навбатида, жиноят-судлов жараёнини тезлаштириб, ишларни кўриб чиқишда сансалорликка барҳам беради. Зеро бу амалиётни биз бошқа давлатларда учратмаймиз.

Албатта, қонунни қўллашда, уни ҳаёtgа тадбиқ этишда камчилик ва муаммолар қўп-қўп учрамоқда. Лекин, қонуннинг асосий ғояси Инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини таъминлашга қаратилганлигини доимо ёдда тутишимиз зарур.

Хулоса қилиб айтганда, қабул қилинган қонунларнинг амалиётда тўғри қўлланиши мамлакатимизда ҳуқуқий-демократик жараёнларни янада мустаҳкамлашга хизмат қилади.

А.СОЛИХОВ,

Республика Бош прокуратурасининг бошқарма бошлиғи, 3-даражали давлат адлия маслаҳатчиси

«HUQUQ» ИЙ

маслаҳатхона

E-mail: huquq@Infonet.uz

133-82-34, 133-98-82

ҚЎШИМЧА МАЖБУРИЯТ

Мен 2001 йилнинг август ойида иш юзасидан Тошкентга оилам билан кўчиб келдим. Иш жойимдан турар-жой берилмаганлиги сабабли ижарага ўй олишга тўғри келди. Уй эгаси билан икки йилга ижара шартномасини тўздик. Шартномага мувофиқ уйга тегишли ҳақни ўз вақтида тўлашдан ташқари менга бошқа мажбурият юклатилмаган эди. Лекин ақинда уй эгаси шартнома бўйича қилинмаган бўлса-да, чиқиб кетишдан олдин уйимни таъмирлаб берасан, деб туриб олди. Мен нима учун уйнинг таъмирлаб берарканман десам, у деворларнинг айрим жойлари кўчганлигини, гулгоҳозлар йиртилиб кетганлигини сабаб қилиб кўрсатди. Ахир уй ҳолати бир хилда турмайди, у вақт ўтган сайин эскириши табиий-ку, десам ҳам тушунгисиз келмайти. Хуллас, бу мижоронинг охири кўринмапти. Кимнинг талаби тўғри?

К.МАМАЖОНОВ,

Тошкент шаҳри Собир Раҳимов тумани

Фуқаролик кодексининг 610, 648-моддалари талабига кўра, ижарага берилган уй-жойни таъмирлаш, агар ижара шартномасида бошқача тартиб назарда тутилган бўлмаса, ижарага олувчининг зиммасида бўлади. Чунки ижарага олувчи ижара мулкни яхши ҳолатда сақлаши, яъни унинг ёмонлашувига йўл қўймаслиги лозим. Агар мулкнинг бузилиши бошқа шахснинг айби (қўни-қўшни ва ҳоказо) билан келиб чиққан бўлса, унда сиз уй эгасининг талабини регресс (қайтарма даъво) тартибида зарар етказган шахсдан талаб қилишингиз мумкин.

ИМТИЁЗЛИ ПЕНСИЯ

Мен 1971 йилдан мутахассислигим бўйича ўқитувчилик қилиб келаяман. Дастлаб мактабда, сўнгра туман халқ таълими бўлимида, кейин яна мактабда ишладим.

Айни пайтда умумий меҳнат стажим ўқитиш даврини ҳам ҳисобга олганда 37 йилни ташкил этади. «Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида»ги қонунга мувофиқ, мен мазкур иш стажини билан 55 ёшдан имтиёзли равишда пенсияга чиқишим мумкин экан. Лекин туман ижтимоий таъминот бўлими ходимлари бу ҳуқуқ менга тааллуқли эмаслигини айтишди. Имкон бўлса, ушбу масалани оидинлик қилишга ёрдам берсангизлар.

А.БОЛТАБОВ,

Андижон вилояти

Ушбу саволга Меҳнат ва аҳоли ижтимоий муҳофазаси қилиш вазирлиғи пенсия таъминоти бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Р.Холмуродов қуйидагича жавоб берди:

Амалдаги пенсия қонунчилигига мувофиқ, имтиёзли пенсия таъминоти ҳуқуқини берувчи меҳнат стажига Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 12 майдаги 250-қарори билан тасдиқланган «Ишлаб чиқаришлар, муассасалар, ишлар, касблар, лавозимлар ва кўрсаткичлар»нинг 1, 2 ва 3-руйхатларида назарда тутилган касб ва лавозимларда тўлиқ иш куни давомиди (тўлиқ ставкада) банд бўлиб ишлаган даврларини инобатга олинади. Хусусан, ўқитувчилар ўқув йили давомида тўлиқ ставкада ишлаб, белгиланган дарс соатларини тўлиқ ўтган йилларини умумий белгиланган пенсия ёшини 5 йилга қисқартириб пенсия тайинлаш ҳуқуқини берувчи имтиёзли иш стажига қўшиб ҳисобланади.

А.Болтабоевнинг дарс соатлари жойига қилиб ўрганилганда, 1984 йилнинг 1 январидан 1996 йилнинг 1 январига қадар умумтаълим мактабларида ўқитиш ҳисобига 0,5 ставкада дарс берганлиги аниқланган.

Шу муносабат билан у кишининг мактабда 0,5 ставкада ишлаган даврини тўлиқ педагогик стажга қўшиб ҳисоблаш мумкин эмас.

Тўлиқ ставкада ишлаган даврлари талаб қилинган 25 йиллик махсус стажга етмаганлиги сабабли А.Болтабоевга 55 ёшдан имтиёзли пенсия тайинлашнинг имконияти йўқ.

СИФАТСИЗ МАҲСУЛОТ

Мен ўтган йилнинг октябры ойида техника воситаси олиш юзасидан лизинг шартномасини имзолаган эдим. Шартнома бўйича лизинг берувчи томон техникаларни шу йилнинг май ойига қадар етказиб беришни зиммасига олган эди. Бироқ шу пайтга қадар маҳсулотнинг ярмини етказиб берди, холос. Қолган қисmini эса ҳамон етказиб бергани йўқ. Мен тўлиқсиз буюмни ишлатишга ҳам, уни қайтариб беришга ҳам ҳайронман. Бу вазиятда нима қилишим мумкин?

З.ОРТИҚОВ,

Жиззах вилояти

Агар лизинг шартномасида белгиланган мулк муддатидан кечиктириб етказилса, умуман етказиб берилмаса ёки сифатсиз мулк топшириладиган бўлса, сиз лизинг тўловини тўхтатиб қўйиш ёки мулкни қабул қилишдан воз кечиш ва шартнома бекор қилинишини талаб қилиш ҳуқуқига эгасиз.

ҚАЕРГА БОРАЙ?

Мен асли самарқандликман, ўқини битирганимдан бери Тошкент шаҳрида ишлаб келмоқдам. Турмуш ўрғотгим ҳам самарқанддан. Лекин турмуш курганимиздан кейин уни Тошкентга доимий рўйхатга қўймаган эдим. Аммо тақдир тақозоси билан фарзандимиз умуман бошқа вилоятда туғилди. Шу боис ҳозир унинг туғилганлиги ҳақидаги гувоҳномасини қаердан олишни билмаяпмиз. Бу борада маслаҳат берсангиз.

Ш.НУЪМОНОВ,

Тошкент шаҳри Қорақамши — 2/4 даҳаси

Боланинг туғилганлиги ота-онанинг ёки улардан бирининг доимий яшаш жойида ёхуд туғрухона жойлашган ҳудуддаги ФХДЭ органида бир ой ичда қайд этилиб, туғилганлиги ҳақидаги гувоҳнома шу жойинг ўзида берилади.

МАШИНА ҲАҚИ

Мен 1975 йилда ишлаб чиқарилган «Жигули — ВАЗ-2101» автомашинами бошқа автомашинага алмаштириш ниятида сотиб юбордим. Лекин бир танишим машина сотганлигим учун олинган даромаддан солиқ тўлаш керак деб айтди. Шу тўғрисида Н.ЗОКИРОВ, Бўха шаҳри

Автомашинанинг хусусий мулк ҳуқуқи асосида ўзингизга тегишли бўлса, унда уни сотиш эвазига олган даромаднингиздан солиқ тўламайсиз. Агар сиз автомашина сотишдан тadbиркорлик максaдида фойдаланиб келаятган бўсангиз, у ҳолда бунинг натижасида олинган даромадга албатта солиқ ҳисобланади. Яъни, бундай даромад тadbиркорлик натижасида олинган даромад деб топилади.

Мен Япония халқаро ҳамкорлик агентлигининг (JICA) Тошкентдаги идорасига маслаҳатчи бўлиб ишлайман. Агар мумкин бўлса, мамлакатимиздаги халқаро ташкилотларда ишлайдиган Ўзбекистон фуқароларининг маоши бўйича мавжуд қонун-қондалар ҳақида маълумот берсангиз.

А.ХАСАНОВ,

Тошкент шаҳри

МАОШ ҚАНДАЙ БЕЛГИЛАНАДИ?

Ҳар бир корхона, муассаса ва ташкилотда ходимга тўланадиган ойлик маош ҳодим ва иш берувчи ўртасидаги ўзаро келишув (МКнинг 153-моддаси)га биноан белгиланади.

Амалдаги қонунларга мувофиқ, хорижий давлатлар дипломатия ваколатхоналарининг бошқиклари ва аъзолари ҳамда консуллик муассасаларининг мансабдорлари, уларнинг оила аъзолари, маъмурий-техник ходимлари ва уларнинг ўзлари билан бирга яшайдиган оила аъзолари, бошқа хизмат кўрсатувчи ходимлар, шунингдек, ҳукуматга қарашли бўлмаган халқаро ташкилотларнинг мансабдорларининг ўз хизмат вазифасини бажариш эвазига оладиган даромадига (тадбиркорлик фаолиятидан ташқари), агар улар Ўзбекистон фуқароси бўлмаса ва Ўзбекистонда доимий яшамаса, мамлакатимизда мавжуд бўлган солиқ ставкаси татбиқ этилмайди. Мазкур ташкилотларда ишлаб, маош олаётган Ўзбекистон фуқаролари эса солиқ ставкаси мавжуд қонунчилик бўйича тўлиқ татбиқ этилади.

ЖПКнинг 107-моддаси талабига кўра, сўроқнинг умумий вақти бир кунда саҳнни соатдан ошмаслиги лозим. Бунда дам олиш ва оқаётганиш учун бериладиган вақт ҳисобга кирмайди.

О.ОМОНОВ,

Бухоро вилояти

МАХАЛЛА ОБОДЛИГИ — ЮРТ КЎРКАМЛИГИ

Бизнинг Қарши шаҳридаги «Чармгар» маҳалламизда аниқ вақтда 680 нафар аҳоли бўлиб, улар азал-азалдан уста ҳунараманд сифатида қон таратган. Турли ҳашарлар ташкил этиш, тўй-ҳашамларни исрофгарчиликсиз ўтказиш аъёнига тусини олган. Хусусан, Хотира ва қадрлаш кўни, Наврўз байрами арафасида урув ва меҳнат факрилари, ногиронларга соғва улашлари.

Бундай хайрли ишларда бизга шаҳар прокуратураси ходимлари кўмак бераётганини алоҳида таъкидлаш жоиз. Маҳаллатимизда болалар спортини ривожлантиришга катта эътибор берилаётган бир паллада Қарши шаҳрида биринчилардан бўлиб спорт майдончаси қуришга аҳд қилинган. Ҳозирги кунда маҳалла ёшларнинг ташаббускорлиги, ҳомийларнинг қўллаб-қувватлаши натижасида иккам футбол ва баскетбол майдончалари барпо этилди. Шаҳар прокуратураси Х.Икромовнинг бу хайрли ишга қўйган ёрдам бергани бизни жуда қувонтирди.

Маҳалла идораси шу пайтга қадар кўрimsиз бир аҳволда эди. Аниқ вақтда бу ерда янги лойиҳа асосида қурилиш-таъмирлаш ишлари давом этаяпти. Бунга тадбиркорлар — ака-ука Незмат, Анвар, Аскар, Хасан Шукровлар ҳамда Илҳом ва Баҳриддин Омоновлар ҳомийлик қилишмоқда.

Маҳалламизда кам таъминланган oilаларни моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш доимо эътиборда. Яна шуни айтиш жоизки, тежамкорлик мақсадида ҳар бир хонадонда сув ўлчамчи асбоблари ўрнатилди. Ҳомийлар кўмаги билан бундай асбоблар арзонлаштирилган нархда тарқатилди.

Ватан маҳалладан бошланган. Унинг ободлиги юртимиз равақидир.

Эркин ФАЙЗИЕВ,
Қарши шаҳридаги «Чармгар»
маҳалла фуқаролар йиғини раиси

САҲИФАЛАРИМИЗДА НАМАНГАН ВА ҚАШҚАДАРЁ ВИЛОЯТЛАРИ

АНИҚ МАҚСАД САРИ

Мустақилликка эришиш
ҳалқимизнинг азалий орзуси эди. Бу орзу рўёбга чиққанига 12 йил тўлмоқда. Ушандан буюн танларим йўлимиз ва ўз қонунларимизни ҳаётга татбиқ этиб яшаймиз.

Истиқлолга эришганимиздан сўнг инсон ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, бу борада адолат устуворлигини таъминлаш ҳуқуқни муҳофаза этиш идораларнинг биринчи галдаги вазифасига айланди. «Судлар тўғрисида», «Прокуратура тўғрисида» ҳамда жазоларни либераллаштириш ҳақидаги қонунларнинг қабул қилиниши мамлакатимизда инсонпарвар сиёсат олиб борилаётганини яна бир бор намоён этди.

Таъкидлаш лозимки, жазоларни либераллаштириш ҳақида қонун қабул қилиниши билан собиқ тузум давридагидан фарқли ўлароқ жазо турлари енгиллаштирилди. Хусусан, мазкур қонун билан ўлим жазоси илгаригидай 12 турдаги эмас, балки 4 та жиноятга, яъни агрессия, геноцид, террорчилик ва жавобгарлиқни оғирлаштирувчи ҳолатларда қасддан одам ўлдириш жинояти содир этилган ҳолатдагина қўлланилади бўлди. Аёллар, олтиш ёшдан ўтган эркаклар, воёта етмаганларга нисбатан бу турдаги жазо эндиликда қўлланилмайди.

Қонунчиликимиздаги муҳим ўзгаришлардан яна бири ярашув тўғрисидаги алоҳида иш юритиш тартиби жорий этилганидир. Хуллас, ҳаётимизнинг барча жабҳаларида қонун устуворлигини таъминлашга эришилмоқда.

Бу борада ҳуқуқни муҳофаза қилувчи бошқа идоралар билан ҳамкорликда олиб бораётган ишларимиз яхши самара берапти. Мисол учун, ўтган икки йилдан кўпроқ вақт давомида вилоят прокуратураси органлари томонидан воёта етмаганлар ҳақидаги қонунлар ижроси бўйича 636 та текшириш ўтказилиб, қонунбузилиш ҳолатларини бартараф этиш юзасидан 666 та тақдирнома, гайриқонуний қарорларни бекор қилиш тўғрисида 270 та протест киритилди.

Шунингдек, соғлиқни сақлаш бошқармасига қарашли тиббий назорат комиссияларида воёта етмаганларга ногиронлик таъинлашда қонунбузилишга йўл қўйган 8 нафар мансабдор шахс интизомий жавобгарликка тортилди. 20 нафарга яқин ёшларнинг бузилган ҳуқуқлари тикланиб, бу ҳақда вилоят ҳокимлигига ахборот юборилди. Олиб боришган профилактик ишлар натижасида воёта етмаганлар томонидан содир этилган жиноятлар ўтган йили 2001 йилга нисбатан 15,3 фоизга, ҳуқуқбузарликлар 56,5 фоизга камайди.

Текширишлар жараёнида вилоятдаги барча туманлардан ночор ва таъмирталаб биттадан мактаб таллаб олиниб, прокуратура назоратига олинди. Бундай мактаблар вилоятда ўн тўрттани ташкил этди. Назоратга олингандаги сўнг улар қисқа фурсатда намунали таъмирдан чиқарилиб, замонавий қиёфа касб этди. Ушбу мактаблар эндиликда прокурорларнинг оталигидир. Хуллас, бугун барча соҳа ходимлари ёшлар ҳақида жиддийроқ қайғуриш, имкон қадар кўпроқ ғамхўрлик кўрсатиш даркор. Чунки улар умримиз давомчилари, бир орзу қилаётган келахак бунёдкорларидир.

Аниқ пайтда иш ҳақини ўз вақтида тўлаш тўғрисидаги қонунлар ижросига ҳам алоҳида эътибор бераёلمиз. 2003 йил 1 июлгача 41.393 нафар ўқитувчининг меҳнат таътили пуллари вақтида тўланмагани аниқланиб, вилоят ҳокими номига тақдирнома юборилган, ўқитувчиларга 1,5 млрд. сўмдан ортиқроқ таътил пуллари тўланиши таъминланди. Бу борада айбдор мансабдор шахслар тегишли жавобгарликка тортилди.

Албатта, ҳар бир соҳада кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш муҳим аҳамият касб этади. Шу маънода вилоят прокуратураси органларида бу масалага жиддий эътибор қаратишмоқда. Сафларимизни ёш, билимдон кадрлар ҳисобига тўлдириш бораёلمиз. Жамоамиз аҳил. Ана шу саъй-ҳаракатларимизнинг самараси ўлароқ, энг улғу айём — мустақиллигимизнинг кутлуғ 12 йиллик байрамини муносиб қилиб олиш ниятидамиз.

Жамолiddин НИЗОМОВ,
Наманган вилоят прокуратураси
1-ўринбосари

Муродулла Саидов — Ўзбекистон қаҳрамони, 47 йилдан буюн қишлоқ ҳўжалиги соҳасида турли лавозимларда меҳнат қилади. Лекин қаерда ишлагани ерни, далани севишини исботлаган. Шу боис М.Саидовни «қишлоқ ҳўжалиги соҳасининг пири» деб таърифлашади.

ЎЗ СОҲАСИНИНГ ПИРИ

Ўзбекистон қаҳрамони тугилиб ўсган жой Жейнов қишлоғидир. Кечаги Жейнов билан бугунгисининг орасида фарқ жуда катта. Қишлоқ номи арабча «Жейна» сўздан олган бўлиб, «қелди» деган маънони билдиради. Бу ҳўжаликка келган ҳар бир инсон «ишласа бўларкан-ку» дея қўлда бўстон яратётган Муродулла акани алқайди.

— Жейнов — борим, ҳаётимнинг мазмун. Ҳар тонг даласини бир кўрмасам, тафтини қафтимда ҳис қилмасам бўлмайди деган тўроқ. Истиқлол бизга жуда катта имкониятлар яратиб берди. Буйруқни бажаришга ўрганиб қолганлар бугунги кун моҳиятини тушуниб етса, жуда кўп яхши ишлар амалга ошарди.

— Олма пиш, оғзимга туш» деб ўтирадиган давр эмас, ҳар биримиз бог яратишимиз лозим. Мен ҳам фарзанд сифатидаги бурчимни бажараяман. Илгари арзимаган нарсаларга ҳам Москвадан рўхсат кўтиб, йилларни совардик. Ҳозир ҳўжаликнинг ўзидан қуриб, ҳеч қандай рўхсат кутмай, улғу ишларни қилиш мумкин. Биргина шифонахона қуриш учун 35 млн. сўм сарфладик. 900 ўринли коллеж қурилди. «Эйна» сутни қайта ишлаш корхонаси 8 турдан ошси маҳсулот тайёрлаб, эл дастурхонига етказаяпти. Мевани қайта ишлайдиган, томат пастаси тайёрлайдиган, ана ўзгачадан «ДСП» ишлаб чиқаришдан корхона қуришга ҳаракат қилаёلمиз, — дейди биз билан сўхбатда Муродулла ака.

Ҳа, М.Саидов қаерда ишлагани, ўша ер обод бўлган. 17 йил аввал давлатдан ярим миллион қарз билан «ўтириб» қолган «Жейнов» шаҳсан юртбошимизнинг ўзи Муродулла акани раҳбар этиб тайинлаганида ҳўжаликнинг эртасини қўлаган экан. Бугун ўз вақтида машина олаётган жейновлик ишчиларга ойлаб иш ҳақини ололмаётган бошқа ҳўжалик аъзолари ҳавас қилишади. Муродулла академ талабчан, қатъиятли инсонлар сони кўпайса қандай яхши бўларди.

Ватанини, заминини севаган инсонни эса эл ҳаммиса эъзозлайди.

Х.ЭГАМБЕРДИЕВА

ҚАШҚАДАРЁ

Тоғлари пурвиқор, чўли гулистон,
Тўроғи олтиндор, тилларда дoston,
Қарлари долазор, боғлари бўстон —
Қашқадарё, Қашқадарё...

Бу юрт ўғонлари Алпомиш қаби,
Қизлари Барчидек келар, сабаби.
Паҳлавоннамодир бу элнинг таби,
Қашқадарё, Қашқадарё...

Чанқовуз жўр бўлар ҳар бир қўйига,
Дўмбира осилдик ҳар бир ўйида.
Меҳмонлар тўн қизар

ҳар бир тўйида,
Қашқадарё, Қашқадарё...

Гулноза ЭГАМБЕРДИЕВА

КЕЛАЖАККА ИШОНЧ

ЁШЛАР ТАРБИЯСИГА БОҒЛИҚ

ЮРТИМИЗДА истиқлолнинг ilk йиллариданоқ ёшларнинг барқамол инсон бўлиб етишишларига алоҳида ғамхўрлик қилиб келинмоқда. Мисол учун, Давлатобод тумани ҳокимлиги ҳузуридаги воёта етмаганлар ишлари бўйича комиссия, давлат профилактика идоралари, маҳалла фаоллари ҳамда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ходимларини жалб этган ҳолда «Бола ҳуқуқлари тўғрисида»ги халқаро конвенция ҳамда воёта етмаганларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини белгилөөчи қонунларни ўрганиш юзасидан ўқув машғулотлари ташкил этилди. Фақат маъшуғуллар билан чекланиб қолмай, бу борада танлов ҳам ташкил эди. Тумандаги умумтаълим мактаблари ўртасида юзоридаги конвенцияни ўзлаштириш юзасидан ўтказилган танловда 58-гимназия ўқувчилари гилиб чиқди.

Бундан ташқари, ИИБ ҳисобига турган ёшлар, фарзандлари тарбиясига салбий таъсир кўрсатувчи ота-оналар билан профилактик сўхбатлар ўтказиб келинмоқда. Шу тариқа боши бер кўчага қириб қолаётган ёшлар иш билан таъминланиб, тўғрақ, спорт машғулотлари ва турли жамоат ишларида жалб этилаётди. Ўтган йили прокуратура қошида «Воёта етмаганлар билан ишлаш марказини ташкил этдик. БМТ Болалар фондидининг Ўзбекистондаги ваколатхонаси раҳбари Брендан Виго хоним марказнинг таъдидот маросимидан иштирок этиб, бу борада амалга ошираётган ишларимиз билан танишди. Марказда тумандаги барча мактаб, лицей, коллежларга паспорт юритилиб, ўқувчиларнинг анкета маълумотлари жамланган. Биз ана шу маълумотлар асосида иш олиб бораётимиз.

Мустақар қилиб айтадиган бўлсак, воёта етмаганлар ўртасида жиноятчиликнинг олдини олиш, уларнинг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш борасидаги ишлар намунали йўлга қўйилган.

Баҳром ИҲЛОДШЕВ,
Давлатобод тумани прокуратураси

«ПАП-ФЕН» МАҲСУЛОТИ — ХОРИЖГА

Поп тумани ҳудуди ва аҳоли сони жиҳатдан вилоятда олдинги ўринларда туради. Шунингдек, Поп санатор корхоналари жойлашуви бўйича ҳам етакчи туманлардан ҳисобланади. Мустақиллик йилларида туманда саноат янада ривожланди. Айниқса хорижий давлатлар билан ҳамкорликда қўшма корхоналар қуришга катта аҳамият берилди. Шундай корхоналардан бири «Поп-Фен» ўзбек-турк қўшма корхонасидир. Бу ерда ҳозирги кунда 400 киши иш билан таъминланган, уларнинг 70 фоизини аёллар ташкил этади. Корхона 1999 йилнинг январидан қалава ип ишлаб чиқара бошлаган. Дастгоҳлар асосан Германиянинг «СМ» фирмасида сўнгги технологиялар асосида ишлаб чиқариш бўлиб, барча иш жараёнида компьютерлаштирилган. Маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмига назар солсак, 1999 йили 722 млн. сўмлик 2238 тонна қалава ип тайёрланган бўлса, 2002 йилга келиб 4,2 млрд. сўмлик 3860 тонна маҳсулот тайёрланди.

Жорий йилнинг 1-ярим йиллигида 2005 тонна қалава ип ишлаб чиқарилиб, ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 3,2 фоиз ўсishга эришилди. Экспорт ҳажми 2,6 млн. АҚШ долларини ташкил этди. Бугунги кунда маҳсулотимизнинг 81 фоизи хорижа экспорт қилинмаяпти.

Албатта, юртимизда қонун устуворлиги таъминланаятгани, чет эл сармоядорларига кенг йўл очиб берилаётгани ютуқлар омили бўлмоқда. Ишчиларнинг моддий манфаатдорлиги ҳам чакки эмас. Ўртача 41-42 минг сўм атрофида мош, 100 ўринли ошхонада бепул иссиқ овқат, ишга келиб кетиш учун бепул транспорт хизмати ташкил этилган. Ювенил, ҳам олиш хоналари ҳам ишчилар ихтиёрида. Корхонамизда ходимлар соғлигини мустаҳкамлаш учун спортга алоҳида эътибор қаратишмоқда. Цехлар ўртасида ўтказилаётган мусобақалардан ташқари корхонамизнинг «Поп-Фен» футбол жамоаси вилоят биринчилигида муваффақиятли қатнашапти. Корхонамиз эндида Ўзбекистон, Швейцария, Туркия ишбилармонлари ҳамкорлигида қалава ип, трикотаж матолари ишлаб чиқаришга ихтисослашган «Исковутекс» қўшма корхонаси қурилиши бошлаб юборилди. Ҳадемай бу ерда озилаб маҳаллий ёшлар иш билан таъминланади.

Жўраҳон ДАДАХОНОВ,
«Поп-Фен» қўшма корхонаси бош директорининг ўринбосари

ТАЛАБ КАТЪИЙ

Солиқларни ўз вақтида тўлаш фуқароларнинг асосий бурчларидан бири. Мамлакатимиздаги ислохотлар жараёнида солиққа оид қонун ва қарорларнинг ижросини таъминлаш катта аҳамиятга моликдир. Қашқадарё вилояти прокуратураси ҳузуридаги Солиқ ва валютга оид жиноятларга қарши курашиш бошқармаси томонидан жорий йилнинг биринчи ярмида бир қатор ишлар амалга оширилди.

Нисон томондан боғжона назоратини четлаб ўтиб, Қарши шаҳридаги автокорхонага қарашли «ЗИЛ-130» маркали автомашинида 35.000.000 сўмлик 87.500 қўти «Рипе» сигаретини Қарши тумани Тўқманғит қишлоғида яшовчи Хайитов Абдунайимнинг уйига тўширишди. 44.130 қўтисини номаълум шахсларга сотиб юборилган. Қолганини ҳам сотишчи бўлишга ҳақ қилинди.

Қўза қўнда эмас, қўнда синида деган нақлни унутганлардан бири қаршилик Б.Мирзаевдир. У бошқарма ходимлари ўтказган тадбирларнинг биринчи фуқаро Ш.Норқолиевга 800 АҚШ долларини 832.000 сўмга сотаётганда қўлга тушди. Шунингдек, И.Шодмонов ҳам С.Азизхон ўғлига 940 АҚШ долларини 1.137.400 сўмга сотаётганда ушланди.

Энди солиқчиларнинг ўзлари қонунчи бўзмайдиларми деган савол ҳам тугилиши мумкин. Наҳора, шунча ҳоллар ҳам бўлиб туради. Бошқарма томонидан солиқ идоралари ходимларнинг вазифасини ҳалол бажариши юзасидан ўтказилган текширишлар натижасида Нисон туман ДСИ бошлиғи вазифасини бажарувчи бўлиб ишлаган Х.Атагулаев, маъмурий амалиёт шўъба бўлими бошлиғи Б.Алладустов ва бошқа ходимлар ваколатидан гараз мақсадда фойдаланиб, ҳуқуқбузарлардан олиб қўйилган 1.437.000 сўмлик далалий ашёларни қўнунга хилоф равишда ўзлаштирилганлиги аниқланди. Ушбу ҳолат юзасидан жиноят иш қўзғатилиб, тергов олиб бориляпти. СВОЖҚК бошқармаси фаолият бошлаганига кўп бўлгани йў. Бироқ, олиб боришган тарғибот натижасида фуқароларнинг ўзлари қонунбузарликлар ҳақида мушоаат қилишни бошладилар. Бу эътироф бизни қувонтиради. Солиққа оид қонун ва қарорлар ижросини таъминлаш халқимизнинг турмуш даражасини оширишга хизмат қилиши бу борадаги ишларни янада қўчатиришни тақозо қилади.

И.НЕЪМАТОВ,

Қашқадарё вилоят прокуратураси
ҳузуридаги СВОЖҚК бошқармаси бошлиғи

Гулруҳ ОЧИЛОВА,
Зулфия номидаги давлат
мукофоти соҳибаси

GIYOHVANDLIK — ASR VABOSI

Ривоят қилишларича, қадим замонда бир йигит деҳқончилик қилиб тўқ, бадавлат, эл-юрт ўртасида яхшигина хурмат билан яшаркан. Бора-бора тошганлари камдек кўриниб, ундан ҳам топиши яхши бўлган деҳқон кўшнисига ҳасади ортиб борибди. — Биродар, — дебди бир кун деҳқон йигит кўшнисини эгат бошида учратиби. — Мана сизнинг ерингиз ҳам, қилаётган меҳнатингиз ҳам меники билан баробар. Лекин мендан бадавлат яшайсиз. Бунинг сири нимада, — деб сўрабди. Кўшниси гапни охиригача эшитибди-ю, индамай елкасидаги кетмонини кўрсатиб, эгат бошига қараб кетибди. Бу ҳаёл деҳқон йигитга туну кун тинчлик бермабди. Охири у янги ортирган нашаванд ошналарининг маслаҳати билан томорқасига кўнори экишни одат қилибди. Бора-бора оғу истеъмолига ўзи ҳам ўрганган йигитнинг деҳқончилигидан барака кетиб эл-юрт назаридан қолган экан. Афсуски, ҳалол меҳнати эвазига топилган ризқу-насибага қаноат қилмай, ҳасадгўйлик билан қинғир йўллари изловчи, ўзи қолиб ўзгалар ҳаётига ҳам бевақт зомин бўлувчи кимсалар ҳамон орамизда бор. Биз ҳикоя қилмоқчи бўлган «уч оғайни ботирлар» ҳам ана шундай инсонлар тоифасидандир.

БАНДАЛАРИ

Тўлқиннинг гиёхвандликка берилганига анча бўлди. Балки бунга атроф-муҳитнинг таъсири, нопок ўртоқлар ортиргани, уйдаги нотинчликлар сабабдир. Ҳарқалай бу ўзга одамга қоронғу.

Хумори тутиб қолди дегунча дарров ўртоқлари Бахтиёр билан Шўхратга чапди. «Яхшиямки шулар бор. Пул нақд бўлса йўқ дейишмайди», ҳаёдан ўтказди Тўлқин дўсти Шўхратнинг олдида йўл олар экан.

Вақт ҳам шом пайтига яқинлашиб қолди. Катта йўлда машиналар қаровни тўхтамайди. Кўпчилик қоронғу тушмасдан манзилларига тезроқ етиб олиш ҳаракатида. Лекин Тўлқинга шундай вақт айни мўлдат.

Шўхрат ўзига тўқ оилада ўсган бўлса-да, пул топишга жуда қизиқарди. Мактабга бориб-бормай юрган кезларида ҳам ҳеч тинч юрмас, бозордан қуртми-сақичми олиб, болаларга икки баробарига пулларди. Катта бўлиб, ўз уйининг олдида билъярдхона очиб

олди. Бекорчи ёшлар у ерга кириб пул кетказиш билан овора. Шўхратнинг эса «бизнес»и гуллаб турибди. Тўлқин Шўхратнинг олдида етиб келганда, қоронғу тушиб бўлган, ўйинхонадаги ҳаёт қизигандан-қизиганди.

— Кел, Тўлқин, анчадан бери кўринмайсан, — деди Шўхрат у билан кўришар экан.

— Дўстим, ўзинг биласан анави зор-манданга ўрганиб қолганман. Яна топиб бермасанг, ҳолим вой, — деди Тўлқин ҳолсизланибгина.

Шўхрат нималарнидир ўзоқ ўйлади-да, сўнг:

— Сен учун топамиз-да дўстим! Эртага кечга яқин келгин, бир иложини қиламан, — дея ваъда қилди.

Шўхрат дўсти билан қуюқ хайрлашар экан, ҳаёлига келган фикрдан ўзи ҳам хурсанд бўлиб кетди. Бир ўқ билан икки кўён.

Шу баҳона Тўлқиндан 5 минг сўм қарзимни ундириб оламан. Қолаверса, бу дорини сўровчилари кўп. Бирини иккига деганларидек... Ҳарқалай, қадр-

дони Бахтиёр йўқ демаса керак. Яхши томони — биринчи кўл. Шўхрат шоша-пиша «ишхона»сини ёпиб, Бахтиёрнинг уйига йўл олди.

— Ўзи ҳам жуда чарчабди-да, лекин дўст сўраб тургандан кейин топиб бермаслик ҳам инсофдан эмас. Дўстинг учун заҳар ют, деган гаплар бор, — мийғида қулиб қўйди у.

Шўхрат Бахтиёр билан салом-алиқдан сўнг, муд-даога ўта қолди.

— Бахтиёр, мендан қарз эдинг. Шу қарзингга уйингда сақлаётган «ана-

ни» кўриб кўнгли таскин топди. Ҳеч кимнинг ҳеч ким билан иши йўқ. «Қизиқиш экан-да, ўйлади у. Ҳеч шу ўйинга қизиқмади-қизиқмадида. Карта бўлса бошқа гап, ёнбошлаб олиб, ютаверасан».

Орқасидан келган дўсти унинг ҳаёлини бўлиб юборди.

— Кел, сен айтган нарсаларни тайёрлаб қўйдим. Мана, — деб зар қорғозга ўралган нарсани унга тутқазди.

Иши осон битиб, режалари рўёбга чиқишига умид боғлаган Тўлқин уйга кирибқоқ эшикни ичкаридан қўлфлаб олди. Зарқорозни очиб аввал ҳидлади, кейин бармоғини ҳўллаб татиб ҳам қўрди.

— Ўткир экан. Ҳарқалай дўсти алда-

Емоннинг бир қилиғи ортиқ бўлма-са, вояга етмаган жиянини ҳам қабиҳлик гирдобига тортиб, унинг пайпоғи ичига 1,8 грамм марихуанани яшириб қўйрмиди? Бу унинг эҳтиёт чораси эди. Чунки аввал қонунбузарлиги учун суд ҳукми билан уч йил озодликдан маҳрум қилинган. Лекин Амнистия тўғрисидаги Фармонга асосан жазодан қутулиб қолган эди. Бу имкониятдан тўғри хулоса чиқара олмаган Тўлқин яна эски касалига мўбтало бўлди.

Бузқоннинг юргани сомонхонага-ча деганларидек, унинг шубҳали хатти-ҳаракатларини ҳушёр милиция ҳодимлари тезда пайкаб, оғуфрушлар йўлига тўсиқ бўлдилар. Шундай қилиб, «уч оғайни ботирлар»нинг ноқонуний савдо-сотиқ ишлари ниҳоясига етиб, қанчадан-қанча инсонлар саломатлиги сақлаб қолинди.

Гувоҳлар иштирокида ҳар уччала оғуфрушлар хонадони ва ўйинхона текширилганда сотиш ва истеъмол қилиш учун ҳозирлаб қўйилган гиёхвандлик моддалари далилий ашё сифатида олинди.

Қилиш-қидирмиш деб шунга айтсалар керак-да. Меҳнатсиз мол-дунё тўплаш илинжида қонунни ҳам менсимайдиган, ҳали оқ-қорани ажратиб ул-

ви-дан берсанг, дегандим. Керак бўлиб қолди.

Бахтиёр ҳеч нарса деёлмай дулдўланиб қолди. Чунки Шўхрат ҳамма гапдан хабардор эди. Кайф устида макта-ниб, ҳовлисида яширинча 3 туп ҳинд конопляси ўстирганидан тортиб, ундан оз эмас, кўп эмас 2 килодан ошқ ҳосил кўтарганини ўз оғзи билан гапирганди. Шу туфайли дўстининг гапини икки килоллади. Шўхратга 6 грамм марихуана ҳамда 2 грамм кўнорини ноилж қарз эвазига бериб юборди.

Тўлқин Шўхратни бир сўзи эканлигини биларди. Шу туфайли кун пешиндан оғандан кейинқоқ йўлга отланди.

Кеч соат 19 лар атрофида Тўлқин Шўхратнинг ўйинхонасига кириб борар экан, ҳар доимгидек одам гавжумлиги-

мапти, кўнглидан ўтказди у.

Бир зумда «ажал уруги» гугурт қути-сига, қолгани тўрт бўлакка бўлиниб зарқорғозларга ўралди.

Кечаси билан мижага қоқмай, «товар»ни сотиш йўллари билан Тўлқин тонг отар маҳал ўйқуга кетди.

Навоий шаҳар марказий деҳқон бозори айниқса яшанба кунлари гавжум бўлади. Улғуржи кийим-бош расталари муолишида анчадан бери қаққайиб турган Тўлқин ўғри мушукдек атрофга ола-зарак боқади. Молига таниш харидорларни излайди. Уларнинг тили билан айтганда «қизил шалпа» кўринса, кас-тюм-шим олиб бераман деб алдаб, етаклаб келган жияни, Ҳамидуллони у ер бу ерини тўғриладек кўринишига ҳаракат қиларди.

гурмаган инсонларни йўлдан уриб, уларнинг умларига зомин бўлаётган оғуфрушлар суднинг қора курсисига рўпара қилинди.

Навоий вилоят судининг ҳукми билан ўлар қилмишларига яраша жазоларини олдилар. Уларнинг биля туриб қириқ кўчасига қиришга маҳалла жамоасининг, қолаверса, атрофдаги яқинларининг бепарволиклари ҳам сабаб бўлганди, деб ўйлаб қолсан. Афсус, бундай хулосага келинганда гишт қолдирган қўчган бўлиши ачинар-лидир.

Б.50ЙЗОҚОВ,

Республика Бош

прокуратурасининг судларда

жиноят ишлари кўрилишида

прокурор ваколатини таъминлаш

бошқармаси катта прокурори

BIR JINOYAT TAFSILOTI

Оиланинг муқаддаслиги доимо эътироф этилади. Агар оилада фарзандлар тарбиясига ва меҳр-оқибатга пугур етса турли фожеаларнинг келиб чиқишига замин яратилади...

Бундан роппа-роса йигирма беш йил аввал яхши ниятлар билан тўй-томоша қилиниб, Қумри кишлоқдоши Хуррамга узатилган эди. Уларнинг кўнглига туккан не-не орзу-ниятлари бор эди.

Хуррам ака табиатан хушфёъл, камсукум инсон бўлиб, турмушларининг бошидан бошлаб рафиқасининг кўнглига қараб муомала қилиб ўрганди. Қумрини ҳам шундай муомалада бўлишга кўниктирди. Ширин турмушдан бир-биридан ширин тўрт нафар фарзанд дунёга келди. Рўзгорбоши ҳалол меҳнати кетидан болаларини яхши едириб-ичирди, тўкин-сочин рўзгор тебратди. Кишлоқда ҳеч кимдан кам бўлмай, тотувликлари билан кўпларга ибрат бўлишди. Йиллар ўтиб болалар улғайишди. Эл-юртга ош беришиб, қуда-андали бўлишди.

...Одамзоднинг охиратини, ҳар бир инсоннинг ўзига эса инсоф-диёнатни берсин экан. Шундай бўлганда шунча йиллик иноқлик, аҳил турмуш пароканда бўлмасди.

Сўнгги пайтларда Қумрининг феъли анча ўзгариб

БОТҚОҚДАГИ АЁЛ

ЁХУД БОЛАСИНИ КОТИЛЛИККА ЁЛЛАГАН ОНА

қолган эди. Ёши улғайиб, неваря кўрадиган маҳалида юриш-туриши ўзгариб қолди. Энг ачинарлиси, яхши ниятлар билан бир ёстиққа бош қўйган умр йўлдоши кўзига балодай кўринадиган бўлди. Утирса ўпоқ, турса сўпоқ дейдиган одат чикарди. Оила бошлиғининг сахардан шомгача хизматда бўлиб, топиб келадиганига қаноат қилмай, қандай бўлмасин, баҳона топиб тўполон, жанжал кўтаради. Оғирроқ гап-сўз қилиб одатланмаган эр бўлмиш эса барча ҳақорату таъналарга чидайди. Хотинининг бу қадар ўзгариб кетишининг сабабини ўйлаб, тагига етолмайди. Кўнглига келган шубҳа-ю гумонлар кун

тўқар эди. Вазият шу даражага етдики, хатто болалар оталарига қарши ҳужумга ўтишди. Онахонларини «азоб»лашда айблаб, одам ўрнида кўрмай қўйишди.

Бу фурсатдан фойдаланган Қумри қандайдир чора қўриш, тўғрироғи «золим эрининг қийноғи»дан тезроқ халос бўлишга аҳд қилди.

...Қумри Тожиёва эри билан ўрталаридаги муносабат совуқлашиб бораётганлигини ўзига яқин тутган кимсалардан яширмас эди. Амакивачаси ҳамда қуёвга қуйиб-пишиб нола қилди. Асил

ва икки дона ўқни опага қўшқўлаб топширишди. Энди фақат асосий ишни бажарувчини топиш қолганди. Қумри ишончли, сўзини гинг демасдан бажарадиган «номзод»ни аллақачон топиб қўйган эди. Она ўз боласини — ўғли Шербекни қотилликка ёллади.

...Хуррам ака одати бўйича бугун ҳам ишдан анча кеч қайтди. Хизматдан сўнг ҳам тиним билмайди. Тирикчилик илинжида тўрт-беш сўм топай, болаларим кам бўлишмасин деган фикрда меҳнатдан ҳеч қачон қочмаган. Машина дарвоза олдида келиб тўхтагач

кенжа қизчаси югуриб келиб эшикни очди. Машинани қўйиб, тўғри молхонага қараб юрди. Қасалланиб ётган сигирнинг ҳолидан хабар олмоқчи бўлди-ю, улғурмади... Молхона бурчагидан отилган ўқ зарбидан ерга қулади. Ўқ узган одамнинг ким эканлигини англаб етдимми-йўқми, охириги сўз ўрнида тили қалимага келган-келмагани ёлғиз Оллоҳгагина аён бўлиб қолди.

Онасининг топшириғи билан ўз падарининг қотилига айланган Шербек қилмишидан пушаймон бўлиб, воқеа жойидан қочиб қолди. Падар-қуш ўғил қилмишининг оқибатини тушунганмикан?..

Эрининг жасади олдида келган Қумри бу билан ҳам қаноатланмади. Назарида бу одам янада оғирроқ жазога лойиқдек эди. Аламлидан жасад устига бензин қўйиб ёқиб юборди. Шундагина хуморидан чиққандек бўлди.

Қумрини бу қадар разил-лик сари бошлаган ғаразининг боиси нимада эди? У бу ботқоқликка нега ботди? Одамнинг оласи ичида бўлар экан...

Соҳибжамол АМИНОВА,
журналист

ТОЛЪЯТТИ маҳаллий матбуотидаги энг ўқишли мавзулардан бири ҳам бандитлар ўртасидаги «разборка»ларнинг ёритилиши эди. Табиийки, бу мавзунинг бирон-бир ОАВ четлаб ўтмасди. Шу сабабли қайси номдаги нашрни қўлга олмагн, жиноий гуруҳлар фаолияти билан боғлиқ янгиликлардан хабардор бўлишингиз тайин эди.

Мана, улардан айримлари:
3 ноябрь. Номаълум шахслар томонидан Сергей Купеев ўз квартирасининг остонасида отиб кетилган. Ўқ овозини эшитиб унинг хотини эшикни очади ва бўсагада жон бераётган эрини қўради. Ўша куни Сергей қандайдир хавфни сезиб, лифтада бир қават баландга кўтарилиб тушади, аммо бу айёрлиги унинг ҳаётини сақлаб қололмади.

9 ноябрь. Жиноий гуруҳлардан бирининг раҳбари Герасимовга нисбатан уюштирилган суиқасд амалга ошмай қолди. «Жигули» меҳмонхонаси атрофида жуда кўп одам бўлганлиги сабабли қотиллик ижрочилари унинг машинаси учун тайёрланган миналарни ўрната олмаганлар.

26 ноябрь. Қонундаги ўғри Гвасалия ҳамон таъкиб этилмоқда. Бу сафар у тунаётган меҳмонхона номерига қарата граната иргитишди. Аммо мўлжал ноаниқ олинганлиги сабабли портлашдан ҳеч ким жабрланмаган.

Гургеннинг ҳам ҳар қадами кузатилмоқда. Унинг боши учун янги «09» ваъда қилинган. Лекин ҳар гал тақдир уни энг сўнгги хатарли лаҳзалардан асраб қолаётти.

Гурген Агийнинг бригадасига қарши уруш эълон қилган. Шаҳар милицияси ҳам қонли «разборка»лар изига тушган. Жиноятчиларни қўлга олишга доир махсус режа ишлаб чиқилган.

3 декабрь, соат 6. Толъятти ИИБ ОМОН билан ҳамкорликда Карл Маркс ва «Молодёжный бувар» кўчаларидаги жиноятчиларга тегишли квартираларни қўршаб олади. Махсус операция натижасида жиноий гуруҳ аъзолари ва уларга тегишли қурол-ароғлар қўлга олинди.

Агй бўлса ярим йил давомида милиция ва жиноий гуруҳлар таъкибидан қочиб юрди. Унинг қаердалигини аниқлашга биринчи бўлиб ички ишлар ходимлари муваффақ бўлишди ва ўғрибоши янги хотинининг уйда ишрат қилаётган маҳал ушланиб, қўлга кишан урилди.

«Подарок» лақаби билан машҳур бўлган Хорошев, толъяттилик Дон Корлеонега эса ўқиган китоблари, билими асқотди. Воқеалар ривожини нима билан ақуланганини олинганда яхши билган Подарок тўсатдан ғойиб бўлади. Ўша пайтлари унинг қаерга кетганлигини ҳеч ким билолмаган. Энди маълум бўлишича, Хорошев ҳозир Германия шаҳарларидан бирида фаровон ҳаёт кечирмоқда экан.

НАПАРИКнинг энг яқин маслакдоши ва ўртоғи ҳисобланган Д.Рузляев — Дима Большой ҳам ўз гуруҳини тузишга киришди. Қисқа муддатда у раҳбарлик қилаётган гуруҳ аъзоларининг сони 60 дан ошиб кетди. Бу вақтга келиб Толъяттида қўлидан-қўли, янгидан-янги гуруҳлар пайдо бўла бошлаган эди. Ана шундай тўдалардан бири Шомил лақабли Шомил Даниулов раҳбарлигидаги татарлар бригадаси эди. Унинг қўли остидагилар 175 нафардан ортиқ бўлган. Шомилнинг тўдасига Напарник ва Константин Шейкин гуруҳларининг қўшилиши унинг қудратини янада ошириб юборди.

Шаҳарда кўзга қўринган учта йирик тўданинг бирлашуви ўғрибошилар — Д.Рузляев, Ильченко ҳамда чечен бригадаларининг раҳбарлари Шамат Бисултонов ва Сулаймонлари ташвишга солади.

Бу гуруҳларнинг ҳар бири миллион-миллионлаб пул ишларди. Лекин шаҳарда

✓ KRIMINAL OLAM

яккахоким бўлиш, «ВАЗ» устидан танҳо назорат ўрнатиш мақсади уларнинг ҳеч бирига тинчлик бермасди. Зиддиятлар шунчалик тараңлашиб бордики, томонлар ҳатто бир-бирларига очикчасига уруш эълон қилишгача бориб етдилар.

Ана шундай қуролли тўқнашулардан бири 1994 йилнинг май ойида ўз берди. «АвтоВАЗ»нинг 17-рақамли назорат-ўтказиш пункти олдида Д.Рузляевнинг одамлари келиб тўхтади.

Кўп ўтмай Сидоренко номли ўғрибошининг шотирлари ҳам ҳозир бўлишди. Асабий тарзда ўтган музокара бир неча дақиқа давом этади, холос. Биринчи бўлиб рузляевчилар ўт очишади. Ҳали машинасига чиқишга улгурмаган Сидоренко гурсиллаб қўлаб, жон таслим қилади. Бунга жавобан иккинчи томон ҳам автоматларни ишга солади. Гуруҳлар ўртасидаги отишма уч-тўрт дақиқа давом этади ва иккала томоннинг машиналари икки томонга ўқдай учиби, қўздан ғойиб бўлади. Воқеа жойида эса қонга беланган майсалар, ҳали совуқ улгурмаган гильза-

✱

«АВТОВАЗ» АТРОФИДАГИ ЖИНОЯТЛАР

лар қолади.

Маълум бўлишича, рузляевчилар томонидан биринчи бўлиб ўқ узган киши Опасний экан. Жаҳли бурнининг учида турадиган бу каллакесар ўзини бошқара олмай тепкини босиб юборган.

Куппа-қундуз куни, одамларнинг кўз ўнгига бўлиб ўтган бу воқеа шаҳарда анча-мунча шов-шувга сабаб бўлди. Бундай вазиятда милиция ҳам қўл қовуштириб ўтира олмасди. Бир нарсани тан олиш керак: ўша пайтда Толъятти шаҳар ИИБнинг уюшган жиноятчиликка қарши кураш бўлими яшн тизлигида ишлади. Натижада қуролли тўқнашувда иштирок этган йигирмадан ортиқ жиноятчи, жумладан В.Вдовин — Напарник, Сульдин ва Д.Рябов каби ўғрибошилар ҳам қўлга олинди.

Мазкур иш билан шугулланган ИИБ тезкор ходимларидан бири бўлган воқеаларни хотирлаб шундай дейди: «Опасний энг хавфли жиноятчи ҳисобланарди. Ўша қонли воқеалардан сўнг бирдан у «йўқолиб» қолди. Хотини эса унинг қонга беланган қўйлагини кўрсатиб, ўлганлигини айтди. Лекин Опасний осонликча жон берадиганлар хилидан эмасди... У бу ишни хотини билан келишиб, изидан тушмасликларини учун қилган. Лекин бизнинг «опер»лар ҳам анюйи эмас-ку!».

Шундай қилиб, 1994 йил қонли воқеаларга бой бўлди. Гоҳ у томондан, гоҳ бу томондан одамлар ўлдирилди, бу хунрезликларнинг охири йўқдек эди. Жиноий гуруҳлар одамқушлик борасида худди бири-бири билан мусобақалашаётганга ўхшарди. Қурбон бўлганлар у ёки бу гуруҳга мансублиги учун эмас, ҳатто арзимас сабабларга кўра ўлимга маҳкум этилаверган. Масалан, шаҳарда навбатдаги қотиллик юз берди. Марҳумнинг айби — Напарник билан бир синфда ўқигани экан.

ШАҲАР қабристонини Толъяттининг эски шаҳар деб аталувчи қисмида қойлашган. Унга кираверишдаги ҳашамдор жўла мармардан ясалган қабртошлардаги битик ва суратларни қўриб, бу ерга дафн этилганлар афгон ва чечен урушининг қурбонлари эканлигини англаб олиш қийин эмас.

Ушбу қабрларнинг шундоққина ёнгина-сидан бошқа қабрлар бошланади. Уларга ҳам қора мармардан ясалган қимматбаҳо ёдгорлик лавҳалари ўрнатилган. Бу ерда дунёдан ўтганларнинг санаси 1992 йилдан — криминал гуруҳлар ўртасидаги қонли тўқнашулар юзасига кела бошлаган даврдан бошланади. Қабртошлардаги суратларда ўқир нигоҳли, елкадор, қоп-қора узун чарм плаш кийган ўрта ёшдаги кишилар акс эттирилган. Бир томонда Вдовиннинг, иккинчи томонда Рузляевнинг одамлари абадий уйқуда ётибди.

1994 йилда Даниуловни ҳам ҳибсга олишди. Бу вақтда эса Напарник билан Шомил автомобиллар ва эҳтиёт қисмлар савдосини авжига чиқарган эдилар. Ўша пайтларда Шомил ўзини қонун измидан чиқармайдиган кишидек тутарди. Аммо, кейинчалик маълум бўлишича, унинг бригадаси томонидан еттита буюртма қотиллик амалга оширилган экан. Дима Большойнинг одамлари содир этган бешта қотиллик ҳам исботини топади. Уларга қарашли омиборхоналардан катта миқдордаги граната, тўппонча, пулемёт ва автомобиллар топилади. Ўнлаб кишилар ҳибсга олинади...

Мокров гуруҳини тарқатиб юбориб, ўша пайтлари шаҳарда энг зўр ҳисобланган «Авто экспресс-сервис» ёқилги қуйиш ва машиналарга хизмат кўрсатиш станциясини очади. Лекин қўли қонга ботган тижоратчи ўз қилмишларини бекита олмади. 1997 йилнинг 13 ноябрида қотилликда айбланиб ҳибсга олинди.

Ўша йилнинг август ойида яна бир уюшган жиноий гуруҳ раҳбари Ильченко (Игрийов) нинг ҳаётига суиқасд уюштирилди. У жип русумли автомашинада кетаётганда «Шмель» гранатометидан ўққа тутилади. Аммо бахтли тасодиф туфайли омон қолади, унинг яқиндагина ишга ўтган кўрикчиси эса оёғидан қаттиқ ярланади.

Чечен гуруҳига раҳбарлик қилган Шамат Бисултоновнинг эса «ВАЗ» раҳбарлари ўртасида ҳам обрў-эътибори анча юқори эди. Бир вақтлар Толъятти шаҳар ИИБнинг жиноят қидирув бўлимида ишлаган Шамат спортнинг гир тури бўйича бир неча бор чемпионлиқни қўлга киритган. Бўйи салкам икки метр келадиган бу йигит «ВАЗ» раҳбарияти билан яхши алоқада бўлган. У ташкил этган «Илан» фирмасини ҳам қорхона маъмури-

Икки сменада ишлаётган «ВАЗ» маҳсулотлари охири-оқибат қарама-қарши гуруҳлар ўртасида баб-баравар тақсимланади. Конвейердан чиқаётган машиналар завод ҳовлисидаги «клитка» деб аталувчи очик майдонда сақланарди. Ҳар бир сменанинг машиналари Дима Большой, Ш.Бисултонов, Сулаймон Аҳмадов, Напарник, Ш.Даниуловлар раҳбарлик қиладиган жиноий гуруҳларга тегишли фирмалар, шунингдек, собиқ милиция ходимларидан иборат «Форпост» кўриклаш хизмати ҳамда ҳуқуқ-тартибот органларини қўллаб-қувватлаш жамғармаси ҳисобланмиш «Слаф» фирмалари томонидан бўлиб олинган. Машиналар савдосига охириги икки фирманинг аралашуви эса Толъятти милициясини коррупцияда айблашда жуда қўл келган.

Заводдан чиқаётган машиналарни жиноий гуруҳлар ўзларининг фирмалари орқали мумкин қадар тезроқ сотиш пайида бўлишган. Сотилганлари ўрнига эса янгилари олинган. Олди-сотида қанчалик кўп бўлса, ундан қолдиган фойда ҳам шунчалик кўп бўлган. Савдо қачон бўлиши учун замонавий моделдаги, ранги сўнгги урфдаги машиналар бўлиши лозим эди. Ўша пайтларда «металлик» рангига талаб жуда катта эди. Лекин қатор турган машиналар ичидан «07», «08» «09» моделларини, харидоргир ранглиларини танлаб олишга анча-мунча гуруҳнинг қўли етмасди.

Гуруҳлар ўртасидаги қонли тўқнашулар эса ҳамон давом этарди. Қотилликлар, қуролли тўқнашулар шаҳар ахлининг ҳам жонига текканди. Шаҳар прокуратураси, милицияси криминал гуруҳларни фош этишга астойдил киришди. Ҳуқуқ-тартибот органларининг ҳамкорлиги яхши натижалар берди. Айрим жиноий гуруҳларнинг раҳбарлари, қотилликларини амалга ошириб келган киллерлар, банд аъзолари ҳибсга олина бошланди.

Бу кетишда ўзларига ҳам навбат келиб қолишдан хавотирга тушган криминал бригадалар раҳбарлари этакларини йиғиштириб олиш ҳаракатига тушдилар. Уларнинг айримлари эса соф тижорат ишига ўтиб кетдилар. Масалан, бир вақтлар Рузляев ва Сиротлар билан яқин алоқада бўлган Мирон лақабли Мирон

яти қўллаб-қувватлаган. Унинг мушугини пишт дейишга анча-мунча одамнинг ҳадди сифмаган.

1997 йилнинг охирида у туғилиб ўсган юртига кетаётган вақтида автохалокатга учраб ҳаётдан қўз юмади. Ўртоқлари билан «BMW-723» машинасида катта тезликда кетаётган Шамат бошқарувни йўқотди ва бахтсиз ҳодиса натижасида машинадагиларнинг барчаси ҳалок бўлишди.

Эндиликда эса у раҳбарлик қилган гуруҳ етакчилигини унинг юртдошлари ўз қўлларига олишган.

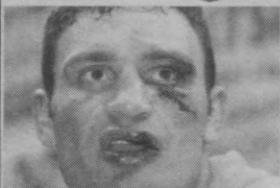
...Толъятти ИИБнинг иши бир қараганда бесамар кетаётганга ўхшайди. Сабаби, бугун бир уюшган жиноий гуруҳ туғатилса, эртага иккита янгиси пайдо бўлади. Кейинги ташкил этилган бригадаларга асосан ўғрилар олами қонун-қоидаларидан беҳабар собиқ спортчилар раҳбарлик қилмоқдалар. Лекин улар ҳам истасамас қонундаги ўғрилар йўриғига бўйсунмишга мажбур бўладилар. Бўйин товлашни истамайдиган лидерлар масаласи билан эса алоҳида авторитетлар шугулланишади. Бу ишларни асосан Дудук лақаби билан танилган Гиви Парцхалидзе ва Гиви Кольма лақабли Гиви Жижейвили қойиллатишган. Напарник уларнинг ҳимоясида бўлган. Толъяттида, шунингдек, қонундаги ўғрилар Анзор ва Буцекарларнинг номи ҳам анча машҳур бўлган. Улар орасида алоҳида нуфузга эга Гурген гирт каллакесар эди. Қўларнинг бирида қонундаги ўғрилардан тўрт нафари уникига қақирилмаган меҳмон сифатида зифат остиб келишди. Гурген эса Самарни отиб ташлайди...

Айтишларча, Вдовин ҳозир Самарда яшамоқда. Тижорат ишлари билан тез-тез Фарбий Европа мамлакатига, жуда бўлиб туради. Содиқ шотирларидан бир қанчаси ни компанияси унинг хизматида.

Милиция изидан тўхтовсиз таъкиб қилаётган, бир қанча жиноий гуруҳлар томонидан ўлимга маҳкум этилган Сирот лақабли ўғрибоши эса 5 млн. доллар пул билан Москвада қўлга олинди.

(Бошлангич ўтган сойда. Давами бор.)

SHOV-SHUV

Украиналик боксчи Виталий Кличконинг агенти Клаус-Петер Колнинг айтишига қараганда, оғир вазн бўйича жаҳон чемпиони Леннокс Льюис Кличко билан 6 декабрга мўлжалланган реванш жангида қатнашишни рад этган.

РЕВАНШ

ЖАНГИ ҚОЛДИРИЛДИ

Ушбу жанг Нью-Йоркдаги мухташам Madison Square Garden спорт саройида ўтказилиши керак эди. Колнинг сўзларига таянганда бўлса, Льюис бўлажак жангга тайёргарлик қўриш учун белгиланган вақт озлик қилишига ўз маъмурларини ишонтирган кўринади. Шундай бўлса-да, ушбу маълумот ҳозирча америкаликлар томонидан тўлалигича тасдиқлангани йўқ.

Ўз навбатида украиналик боксчини бу хабар газаб отиға миндирди. «Бу хабар мени лол қолдирди. Бошида Льюис кўзимдаги жароҳат туфайли жанг қилолмаслигимни баҳона қилганди. Бироқ америка ва германиялик мустақил шифокорлар кўригидан ўтгач, йил охирида жанг ўтказишим мумкинлиги маълум бўлганди», — дейди Кличко.

Тахминларга кўра, реванш жанги 2004 йилнинг ўрталарида ўтказилиши мумкин.

KRIMINAL

ПОЛИЦИЯ МАШИНАСИДА ҚОЧИБ ҚОЛДИ

АҚШнинг Манчестер шаҳрида одатдан ташқари ўғирлик содир этилди. Жиноятчи пулларни олиб, шу орада турган полиция машинасини минди-да, махсус сигнални ёққанча бамайлихотир жуфтаски ростлади.

«Ўғирлик ҳақидаги хабардан бироз ўтгач машиналардан бири ғойиб бўлганини билиб қолдик», — дейди шаҳар полиция бошқармаси вакили.

Ўғирлик тушдан сўнг содир этилган. Полиция эса ҳозирча гумонланувчилар рўйхатини эълон қилмаяпти. Аммо ўғри ўз ҳамкасбларидан бири бўлиши мумкинлигини ҳам инкор этишмаяпти. Негакки, машинани ҳайдаб қочиш учун унинг махсус сигналидан фойдаланишни билиш шарт.

АФОРУЗМ

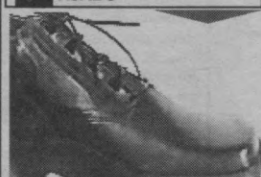
Одамларни нарсалар

эмас, балки, улар

ҳақидаги тасаввурлар

қийнайди.

АЖАВО

250 КИЛОГРАММЛИК «БОТИНКА»

Туркменистонлик Эркин Эрнепесов ажойиб ишга кўл урди. У оғирлиги нақд 250 килограммлик ботинка тикди.

Ушбу улкан оёқ кийимининг узунлиги олти метр, эни 165 сантиметр, баландлиги эса 176 сантиметрни ташкил этади. Ботинкаларнинг богичи эса нақд 10 метр келади.

Бундай улкан оёқ кийимини тиккиш учун Эркинбойнинг 50 кун вақт, 30 квадрат-метр чарм сарфлашига тўғри келди.

Келинсалом

Э.МИРЗАЕВ олган сурат

МОЖАРО

МОЦАРТНИ ТАЛАШИШМОҚДА

ZDF немис телеканали Австрия ва Германия давлатлари ўртасида зиддият келиб чиқишига сабаб бўлди. ZDF телеканали бриниялик ҳамкасбларининг «Буюк немислар» номли кўрсатувига ўхшаш кўрсатув тайёрламоқчи бўлишди. Аммо ушбу кўрсатувдан фарқли ўлароқ миллият даҳоларини томошабинлар сўрови натижасида эмас, балки, ушбу руйхатга Гитлер ва бошқа жиноят олами кишилари кириб қолишининг олдини олишни мақсад қилган журналистлар тузишга қарор қилишди.

Ҳаммаси ушбу руйхат эфирга берилганидан сўнг бошланди. Австрия элчихонаси кўрсатувга нисбатан ўз норозилиklarини билдиришди. Гап шундаки, буюк немислар руйхатига кўрсатув ижодкорлари бастакор Вольфганг Амадей Моцартни ҳам қўшибган эди. Австрия элчиси айнан шунинг учун германиялик вакилга ўз эътирозини билдирди.

«Модомки, Зальцбург бугунги Австрия ҳудудида жойлашган экан, Моцартни австриялик деб ҳисоблаш керак. Унинг исми руйхатда эълон қилинганидан афсусдамиз», — дейди элчи. Австрия элчихонаси вакили эса вазиятни юмшатиб, Моцарт яшаган замонда Зальцбург мустақил давлат бўлганилигини таъкидлаб, шундан келиб чиққан ҳолда уни немис ҳам эмас, австриялик ҳам эмас, деб ҳисоблаш керак деган фикрни билдирди.

Шу билан бирга ушбу руйхатга келиб чиқиши веналик бўлган Йозеф Гайдн, Зигмунд Фрейд, ҳатто буюк астроном Николай Коперникларнинг номлари киритилган.

YANGI KITOB

МАДОННА — БОЛАЛАР ЁЗУВЧИСИ

44 ёшли кўшиқчи кўп йиллардан буён болалар адабиётини куруқ ва бемаза, қолаверса, ўсиб келаятган авлодга ҳеч қандай сабоқ бера олмайдига дея танқид қилиб келарди. Нихоят танқиди кўшиқчи болалар учун «Англия атиргуллари» номи китоб эди. Китоб шу йилнинг 15 сентябригача нашр этилиши кўзда тутилмоқда.

Мадоннанинг ушбу асари дунёнинг 100 дан ортиқ мамлакатда 30 тилда чоп этилади. Нашриётдан хабар беришларича, ушбу китобда қарамлик, ёлғизлик, беқарорлик, ёвузлик, шунингдек, содик дўстлар орттириш, бир сўз билан айтганда, болалар адабиётида илгари қўл урилган кўлаб мавзулар ҳақида ҳикоя қилинади.

Танқиди хонанда олти ва ундан катта ёшдаги болаларга мўлжалланган 5 та китоб ёзиш учун шартномага имзо чекди. Ҳар бир китобни беаза машхур рассомларга топширилади. Илк китобнинг тақдирот маросими Париждаги Gallimard нашриёт уйида ўтказилди.

«Мадонна — ажойиб истеъдод соҳиби. Ишончим комилки, ушбу китоблар бутун дунё болаларининг қалбига йўл топа олади», — дейди Америка ноширлар гуруҳи раҳбари Жон Макинсон.

TAQDIR

Пекинлик шифокорлар одатдан ташқари операцияга тайёргарлик кўришмоқда.

ОРТИҚЧА ОЁҚНИ КЕСИБ ТАШЛАШАДИ

Гап шундаки, шифокорлар бир яшар туғма ногирон қизчанинг учинчи — ортиқча оёғини кесиб ташлашмоқчи. Хитой жарроҳлари ушбу операциянинг мураккаблиги сям эгизакларини ажратиш каби эканлигини таъкидлашмоқда.

Бундан бир йил илгари, аниқроғи, 2002 йилнинг март ойида маҳаллий полиция вакиллари ота-онаси томонидан кўчага ташлаб кетилган чақалоқни топиб олишган. Энди қизча билан Дунжжминь касалхонаси шугулланмоқда. Мазкур касалхона шифокорларидан бирининг журналистларга маълум қилишича, операция ҳақидаги якуний тўхтамга келиш учун яна 20 кунча вақт керак. Шифокор қўшимча сифатида қизалоқнинг ортиқча оёғи унинг елкасида бўлиб, ўсишда давом этаётганини айтган. Қолаверса, оёқ нервлари орқа миёя билан туташган. Бу эса уни ажратиб олишда муаммо келтириб чиқариши ҳам мумкин.

TABASSUM

Хотин эрига деди:
— Сенга сира тушунолмайман. Баъзан ўзингни ҳақиқий эркаклардек тутасан. Гоҳида эса аёлдан фарқинг қолмайди. Негашунақ?

— Азизим, бу менга боғлиқ эмас. Бу ирсият, яъни менинг аждодларим ичиде эркаклар ҳам, аёллар ҳам бўлишган...

Хотин эрига мактанаяпти:
— Менга бугун автобусда уч киши жой

берди.
Эр:
— Сиздингми, ишқилиб?...

Ярим тунда уйига ғирт маст ҳолда келган эр хотинига шивирлаб деди:
— Хотин, жажлинг чиқмасин. Нима топганимни билсанг эди... Эрталаб айтаман сенга.

Хотини сабри чидамай, эрталабданок сўради:
— Айтақолинг, нима топиб олдингиз?
— Тасаввур қилгин, янги пивобар топдим...

SHIRINLIKAR DUNYOSI

ГУЛЛИВЕРГА МЎЛЖАЛЛАНГАН КОНФЕТЛАР

Аксарият ширинликни хуш кўрувчилар учун ажойиб янгилик. Янгилик бўлганда ҳам шунақанги янгиликки... Улканлигини айтмайсизми?...

Америкалик қандолатчилар трюфель шаклидаги аччиқ шоколадли улкан конфет ясади.

Улканлиги шу даражадаки, унинг оғирлиги нақд 3 тонна тош босади. Конфет ажойиб фантазиялар маҳсули бўлиб, ўз ўлчами бўйича Гиннесснинг рекордлар китобидан жой олади. Унинг баланлиги қарийб 2 метрни ташкил этади, диаметри ҳам тахминан шунча. Ҳар қандай киши

унинг панасига бемалол яшириниши мумкин.

Супертрюфельнинг қанчалик улканлигини англаш учун шуни таъкидлаш лозимки, унга оддий конфетлардан 700 минг донаси бемалол сигади. Ушбу гигант ширинлик алоҳида-алоҳида бўлақлардан, бунинг устига белкуракдан фойдаланган ҳолда йиғилди. Маҳсулотнинг оддий шаклдалигига қарамай, қандолатчилар уни йиғиш учун қўрувчиларни жалб этишга мажбур бўлишди.

Ҳозирча конфетдан ҳеч ким татиб кўриш бахтига мушарраф бўлгани йўқ.

«HUUQUQ» yuridik gazeta Ta'sisçilar: O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi, Toshkent shahar va Toshkent viloyati prokuraturalari, «Donun himoyasida» jurnali Gazetaning ro'yxatdan o'tish tartibi: N 00150. Nashr ko'rsatkichi — 231, 232	Bosh muharrir: ABDUXOLIQ ABDURAZZOQOV Tahrir hay'ati: Bahrididdin VALIYEV, Dilshod ISLOMOV (Bosh muharrir o'rinbosari), Jahongir SHAROFBOYEV (mas'ul kotib), Lola SHOMURODOVA, Hasan INOYATOV, Muxtor SHODMONOV	Tahririyatga kelgan qo'lyozma va suratlar egalarga qaytarilmaydi. Myaliflarning fikrlari tahririyat fikridan farqlanishi mumkin. Nashrimizdan ko'chirib bosilganda «HUUQUQ»dan olinganligi ko'rsatilishi shart. Tijorat ahamiyatiga molik materiallar ** belgisi ostida chop etiladi. Manzil: Toshkent shahri, akademik Yahyo G'ulomov ko'chasi, 66. Tel.: 133-82-34, 133-64-72. Fax: 133-26-62. E-mail: info@huuquq.uz. Gazeta tahririyat kompyuter bazasida teriladi va sahilalandi. «HUUQUQ» original maketi.	Gazeta «Sharq» NIMK bosmaxonasida ofset usulida chop etiladi. Korxona manzili: Toshkent shahar, Buyuk Turon ko'chasi, 41. Gazeta haftaning chorshanba kunlari chiqadi. Setuvda erkin narxda Naybatchi muharrir: Y.PARDAEV	Buyurtma G-606 16626 nusxada chop etiladi Naybatchi: F.MAMASHARIPOV Bosmaxonaga topshirish vaqti: 20.00. Topshirildi: 18.00
--	--	---	--	--